PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb postale I gruppo - Cena 35 lir

Leta XVI. - Št. 239 (4702)

TRST, četrtek 6. oktobra 1960

Razprava o predlogu petih pred generalno skupščino OZN

Nehru odločno brani resolucijo petih in zavrača očitek o «komunistični pasti»

Favzi je predložil neznatno spremembo v besedilu, da bi olajšal soglasni sprejem resolucije - Argentina, Japonska in Norveška so predložile nov spreminjevalni predlog - Prihodnji sestanek najvišjih bo spomladi? Avstralski spreminjevalni predlog je skupščina zavrnila

NEW YORK, 5. — Generalna skupščina OZN je nadaljevala s svojim delom danes popoldne ob 15.53 (po srednjeevropskem času) in prvi govornik je bil sudanski zunanji minister Khebier, ki je najprej izrazil svoje zaupanje v generalnega sekretarja OZN. Za Alžirijo je predlagal referendum pod nadzorstvom OZN. Takoj nato je skupščina prešla na obravnavo predloga resolucije petih nevezanih držav: Jugoslavije, Indije, Indonezije, ZAR in Gane, naj se Hruščev in Eisenhower takoj sestaneta.

Zunanji minister ZAR, Favzi, je obširno govoril o tem predlogu ter pozval skupščino, naj resolucijo soglasno odobri. Zaradi tega je predlagal majhno spremembo besedila resolucije, tako da je sedaj v njej rečeno, da «skupščina izraža upanje» namesto, da «skupščina zahteva» kot prvi korak k zboljšanju ozračja, naj bi se takoj sestala Hruščev in Eisenhower.

Avstralski zunanji minister Robert Menzies je poudaril, da predlog petih ni realističen, ker da mora generalna skupščina dati spodbudo za onkraj razgovorov štirih velikih, ker bodo — če bodo prežeti z duhom sodelovanja in z iskreno željo po miru — zboljšali položaj. Seveda pa tak sestanek ne bi mogel biti sklican brez ustrezne priprave.

Menzies je nato obrazložil svoj spreminjevalni predlog k besedilu resolucije petih v smislu, naj bi prišlo do štiristranskega sestanka pri vrhu namesto bilateralnega sovjetsko-ameriškega sestanka.

Predsednik Gane, Nkrumah, je predložil, naj Avstralija umakne svoj spreminjevalni predlog, katerega podpisniki resolucije petih ne morejo sprejeti, ker predstavlja dejansko povsem novo in drugačno resolucijo: «Pet podpisnikov je mnenja — je dejal Nkrumah — da bi bil sestanek med Eisenhowerjem in Hruščevom prvi korak za razbitje ledu hladne vojne».

Resolucijo petih je zagovarjal tudi stalni predstavnik Arabije.

Nepalski delegat je nato pripomnil, da vsebuje avstralski spreminjevalni predlog negativno stališče in da preveč diši po hladni vojni, ker omenja poročilo o neuspehu pariškem sestanku štirih. Razen tega pa do novega štiristranskega sestanka ne bi mogli priti, prej kot bi ponovno navezala stike Hruščev in Eisenhower.

Nato je govoril Nehru. Dejal je, da se strinja s popravkom resolucije kot ga je obrazložil zunanji minister ZAR. Izjavil je, da bo ta popravek olajšal soglasno odobritev besedila resolucije. Nato je izrazil «svoje veliko začudenje zaradi predlaganja spremenjevalnega predloga s strani Avstralije» ter poudaril, da «ne gre za spreminjevalni predlog, temveč za povsem samostojen predlog, ki podrugi strani vsebuje očitno kritiko duha predloga resolucije petih». Po Nehrujevem mnenju je «Avstralija izvršila pravi manever in hotela nadomestiti predlog za sklicanje sestanka štirih s predlogom, naj Eisenhower in Hruščev obnovita neposredne stike». Nehru je dodal, da nikakor ne more uganiti, v čem naj bi bila v resoluciji petih «komunistična past», o kateri je govoril Menzies. «Menziesova tehnika je torej očitna in obstaja v tem, da zanika generalni skupščini možnost odločanja glede tega, kar bi po avstralskem mnenju spadalo v izključno pristojnost štirih velikih». Nehru je svoj govor zaključil z besedami: «Mi ne pristajamo na dokočne sklepe ne dveh, ne štirih, ne desetih sil! Take sklepe mora sprejeti samo generalna skupščina!».

Takoj nato je predsednik skupščine sporočil, da je Argentina skupaj z Japonsko in Norveško predložila nov spreminjevalni predlog. Na podlagi tega predloga, naj bi resolucija vsebovala «upanje, da se ustvari boljše ozračje, ki bi omogočilo obnovo stikov med glavnimi zainteresiranimi deželami», namesto, «naj predsednik ZDA in ZSSR obnovita medsebojne stike». Nato je bila razprava o resoluciji petih prekinjena do 1.30 po srednjeevropskem času, nadaljevala pa se je splošna diskusija.

Med splošno razpravo je ponovno govoril Menzies, ki je očital Hruščevu, da hoče zaostriti hladno vojno in paralizirati OZN. Predstavnik Bolivije se je zavzel za pomoč nerazvitim deželam, filipinski delegat pa je izjavil, da podpira resolucijo petih. Sledil je govor Mazurova, delegata Beloruske socialistične republike. Nato sta govorila še delegata Indonezije in Holandske.

Ko se je nadaljevala razprava o resoluciji petih, je prišlo do glasovanja o avstralskem spreminjevalnem predlogu. Generalna skupščina je predlog zavrnila s 45 glasovi. Za predlog je glasovalo samo 5 delegatov, 44 pa se jih je glasovanja vzdržalo; 4 delegati so bili odsotni. Za predlog so glasovali: Francija, Kanada, Anglija in Avstralija, sovjetski delegat pa se je vzdržal.

Medtem pa dobro obveščeni krogi v New Yorku trdijo, da iz razgovorov Hruščeva z Mac Millanom sledi, da sta se dogovorila, da bo prihodnji sestanek načelnikov štirih vlad spomladi prihodnjega leta. Hruščev je baje predlagal, naj bi bil sestanek januarja, takoj potem ko bo prevzel svojo funkcijo novi predsednik ZDA. Mac Millan pa je bil mnenja, da bi bilo to prezgodaj. Britanski predstavnik je danes izjavil, da so take vesti «preveč določne» in da «ni bilo sklenjeno nič tako točnega».

Gaitskellovo vodstvo v manjšini na kongresu laburistične stranke

Laburisti so izglasovali resolucijo «anti-bomba» in «enostransko» resolucijo, ki dejansko zahteva izstop Velike Britanije iz NATO Gaitskell je izjavil, da takih sklepov ne sprejme - Za predsednika stranke je bil imenovan Richard Crossman

LONDON, 5. — Na kongresu laburistov, ki traja že tretji dan, je bila danes izglasovana z večino 3.339.000 glasov proti 3.042.000 glasovom resolucija, ki jo je predložil sindikat mehanikov. S tem je kongres zavrnil uradno resolucijo laburistične stranke o vprašanju obrambe. Odobrena resolucija omenjenega sindikata zahteva namreč, da se mora Velika Britanija enostransko odreči vseh vrst jedrskega orožja.

Izglasovano resolucijo imenujejo na kratko «enostransko». Sindikat, ki jo je predložil, je že včeraj napovedal, da bodo njegovi pristaši glasovali proti Gaitskellu. Resolucija zahteva, da mora Anglija prenehati z vsemi poskusi, z izdelavo, z ustanavljanjem skladišč in z gradnjo oporišč jedrskega orožja vseh vrst in na vsem angleškem ozemlju.

Današnjo sejo je odprl Sam Watson, ki je govoril da bo v Veliki Britaniji v štirih urah, ki bodo sledile, prenehala sleherna oblika organiziranega življenja. Trdno verujem, da naša vodikova bomba in oporišča na britanskih otokih ne le da ne morejo prispevati k naši obrambi, temveč postavljajo v neposredno in takojšnjo nevarnost naš sistem življenja. Nobene volje nimam videti svojih lastnih staršev spremenjenih v radioaktivni pepel samo zato, da bi odvrnili sovražnika od New Yorka in od Chicaga»

Laburistični kongres je poleg tega izglasoval še resolucijo *«anti-bomba»*, ki jo je predložil sindikat transportnih delavcev, ki ga vodi omenjeni Frank Cousins. Resolucija zavrača sleherno obrambo deželе na podlagi grožnje z uporabo jedrskega orožja. Resolucija je prejela 3.282.000 glasov, proti pa je bila 3 milijone 239.000 glasov. Ta tesna razlika od 43.000 glasov je povzročila med kongresisti precejšnje presenečenje.

Dve resoluciji — o zvestobi NATO — ki ju je predložil izvršni odbor in Združenje tesarjev, sta ostali prav tako v manjšini. Ko je prišla na vrsto resolucije, v kateri se nasprotuje jedrski oboroženi Nemčije, jo je že sam izvršni odbor zavrnil, češ da jo je treba bolje proučiti.

Sam Gaitskell, ki je govoril pred glasovanjem, je pozival kongresiste na enotnost v stališču da se razbije zavezništvo Velike Britanije. V svojem govoru je obsodil enostransko jedrsko razorožitev. Poudaril je, da mora Velika Britanija še nadalje ostati v atlantskem paktu, češ da to predstavlja najboljše upanje za premostitev nasprotij med Vzhodom in Zahodom. Govoril je zelo strastno in prepričljivo in vse kaže, da je nekatere delegate le, pridobil, da niso glasovali za omenjene protiatomske resolucije. Tako se tolmači tudi dejstvo, da je opozicijska resolucija o *«anti-bombi»* komaj prodrla.

Watson je najprej obrazložil uradno stališče izvršnega odbora stranke o vprašanju obrambe in pri tem poudaril zlasti krepitev OZN, sodelovanje v NATO, oboroženih zahodnonemških oboroženih sil z jedrskim orožjem, ki pa morajo biti hkrati na razpolago Združenim državam.

Glavni nasprotnik Gaitskella, Frank Cousins, pa je izjavil:

«Bolje je, da takoj povemo, da se hočeta obe nasprotni skupini na svetu prijeti eno drugo za vrat, mi pa ne smemo podpirati ne ene ne druge. Jaz ne govorim v imenu atlantskega pakta, temveč v imenu Velike Britanije».

Ogromna večina delegatov mu je po teh besedah burno ploskala.

«Pravijo mi, je nadaljeval Cousins, da pomeni politika, ki jo predlagam, izstop Anglije iz NATO. Odgovorjam: Če je potrebno zapustiti NATO za izvajanje te politike, potem se s tem strinjam. Toda to je lažna dilema, kajti vprašanje ni v tem».

Drugi zagovornik «enostranske» resolucije, Ian Mikardo je med drugim izjavil: «Kdor bo ukazal, naj se vrže prva vodikova bomba na Sovjetsko zvezo, bo dejansko povzročil, v imenu dosedanjega izvršnega odbora laburistične stranke. Opozoril je kongres na ogromen pomen glasovanja. Dejal je: «Če bo «enostranska» resolucija dobila večino, potem bi to pomenilo, da kongres zahteva — logično — da mora Velika Britanija izstopiti iz atlantskega pakta. Izglasovanje resolucije bi pomenilo isto kot zahtevati od stranke, naj se odreče svoje vloge in odgovornosti v mednarodnih zadevah.»

HUGH GAITSKELL

«Kaj mislite, kakšni ljudje smo? Ali mislite, da lahko kar tjavendan sprejmemo tak sklep in postanemo kar čez noč pacifisti, nevtralci in filokomunisti?»

Končno je Gaitskell izjavil, da se ne bo vdal in da ne bo pristal na sklep kongresa ter da se bo v prihodnjih mesecih trudil, da se tak sklep razveljavi.

Gaitskellovi pristaši se sedaj tolažijo, da je bil izid glasovanja manj ugoden, kot se je pričakovalo. Zato pravijo, da morda Gaitskell ne bo odstopil in da se bo borba za vodstvo stranke nadaljevala.

Novi izvršni odbor laburistične stranke je nocoj imenoval za novega predsednika stranke, za dobo enega leta, poslanca Richarda Crossmana, za podpredsednika pa bivšega ministra Harolda Wilsona. Po poteku enega leta bo postal predsednik stranke Wilson.

—«»—

Neredi v Kongu

Trije mrtvi delavci med demonstracijami — Mobutu je postavil pred sodišče Lumumbovega brata in bratranca

LEOPOLDVILLE, 5. — Iz Ponthiervilla v vzhodni pokrajini Konga poročajo, da je prišlo včeraj do demonstracij delavstva, ki je zahtevalo zvišanje plač. Med demonstracijami so orožniki demonstrante napadli, in tri demonstrante ubili.

Polkovnik Mobutu je ukazal aretirati Lumumbovega bratranca stotnika Fatakija v Stanleyvillu pod obtožbo, da je v vojski podpiral upornike. Prepeljali ga bodo v Leopoldville, kjer ga bodo postavili pred sodišče. Skupaj z njim bo pred sodišče postavljen tudi predsednik vzhodne pokrajine, Lumumbov pristaš, Jean Finan, ki se nahaja v stavbi, katero nadzorujejo Mobutovi vojaki. Mobutu je postavil pred sodišče tudi Lumumbovega mlajšega brata, Louisa, notranjega ministra v omenjeni pokrajinski vladi.

—«»—

Referendum v Južnoafriški uniji

JOHANNESBURG, 5. — V Južni Afriki je danes referendum, ki bo odločil o tem, ali bo država še nadalje priznavala angleško kraljico ali pa bo postala republika. Rezultati še niso objavljeni. Za sedaj poročajo le, da je bila volilna udeležba zelo visoka. Vsi časopisi poudarjajo, da je današnji referendum najvažnejši dogodek v zgodovini Južnoafriške unije.

Prvi delni neuradni rezultat referenduma v osrednjem volilnem okrožju Pretorie kaže, da zmagujejo pristaši republike, in sicer s 4000 glasovi.

—«»—

V Ženevi razpravljajo o «atomskem moratoriju»

ŽENEVA, 5. — Na današnji 25. seji konferenca za prekinitev jedrskih poskusov je sovjetski delegat Carapkin odgovoril na načrt, ki ga je prejšnji teden predložila ameriška delegacija, naj se poskusi začasno prekinejo, in sicer za 27 mesecev. Med tem časom naj bi prišlo do sporazuma glede programa malih podzemeljskih eksplozij, ki jih ni moč kontrolirati. Carapkin je dejal, da 27 mesecev ne bi bilo dovolj za raziskave in je predlagal «atomski moratorij», ki bi trajal štiri ali pet let.

Odgovoril mu je predstavnik ZDA, da ne vztraja na omenjenem roku 27 mesecev, kajti trajanje moratorija je odvisno od rezultatov raziskav tistih eksplozij, ki jih je težko nadzorovati. **Prihodnja seja bo jutri.**

V poslanski zbornici se nadaljuje razprava o zunanji politiki

KD obljublja decentralizacijo oblasti in dosledno utrjevanje krajevnih uprav

Senat odobril proračun ministrstva za industrijo in ministrstva za zunanjo trgovino - Moro je v Rimu otvoril predvolilno kampanjo KD pod gesli «KD zasluži zaupanje» in «Proti vsakršni skrajnosti»

(Od našega dopisnika)

RIM, 5. — Poslanska zbornica je danes nadaljevala z razpravo o proračunu zunanjega ministrstva. Prvi govornik je bil Spallino (KPI), ki je govoril o položaju italijanskih delavcev v tujini. Lombardi (PSI) je kritiziral italijansko zunanjo politiko in poudaril, da je atlantska politika pripeljala Zapad v slepo ulico. Podčrtal je nujnost nevtralistične politike in dodal, da je kriza atlantskega zavezništva povzročila tudi krizo evropeističnega gibanja, ki ne more napredovati «v znaku konservativnosti in nemškega revanšizma» Lombardi je tudi kritiziral ameriški sistem gospodarske pomoči, ki je «orodje konservativnosti na socialnem področju in reakcije na političnem področju». Ob zaključku je napovedal, da bodo socialistični poslanci glasovali proti proračunu.

Bo (KD) je ocenil pozitivno napore Mac Millana za zbližanje med obema blokoma in poziv nevtralnih držav; zavrnil je predlog Hruščeva o reorganizaciji sedanjega tajništva OZN, glede sprejema Kitajske pa je dejal, da bo do tega prišlo, brž ko bo SZ prenehala z «vsiljevanjem» tega sprejema. Sprejem Kitajske v OZN je tudi važen v zvezi z vprašanjem razorožitve, ker ga ni moč rešiti brez te dežele. De Marsanich (MSI) je zahteval okrepitev NATO in Evrope, glede Južne Tirolske pa je dejal, da ne razume, zakaj je vlada dovolila, da se o tem «notranjem» vprašanju diskutira v OZN. Luzzatto (PSI) je napovedal nasproten glas socialističnih poslancev, ker je italijanska zunanja politika «servilno podrejena kolonialističnim deželam, Nemčiji in ameriški politiki». Ingrao (KPI) je povezal podporo ameriški politiki s sedanjo krizo v vprašanju Južne Tirolske in zameril vladi, da ni storila nobenega koraka, da bi si zagotovila podporo socialističnih dežel glede vprašanja Južne Tirolske, in da niti ni odgovorila na poljsko noto o ponovni nemški nevarnosti. Ingrao je napovedal, da bodo tudi komunistični poslanci glasovali proti proračunu.

Bucciarelli-Ducci (KD) je sicer izjavil, da je mednarodni položaj «zelo zaskrbljujoč», vendar je le ponovil, da italijanska zunanja politika temelji na «atlantski solidarnosti, evropski integraciji, na miru in varnosti v svobodi». Glede OZN je dejal, da sicer ni brez pomanjkljivosti, da pa opravlja nujno funkcijo v obrambi miru. Ponovil je stališče vlade glede vprašanja Južne Tirolske, da namreč spor okrog tega vprašanja spada pred mednarodno razsodišče v Haagu, in dodila, da italijanska vlada nasprotuje vsakršni spremembi sporazuma De Gasperi-Gruber. Diskusija je bila nato preložena na jutri popoldne

V senatu so danes začeli z diskusijo o proračunu ministrstva za poljedelstvo. Menghi (KD) je govoril pretežno o vprašanju mesa in dejal, da je treba uvoziti letno za 100 milijard mesa, kljub temu pa je potrošnja mesa v Italiji zelo nizka, če odpade na prebivalca komaj 20 kg mesa na leto. Ristori (KPI) je zahteval radikalno spremembo agrarne politike, organske reforme, ne pa začasne ukrepe, ki le poslabšajo že itak kritično stanje italijanskega poljedelstva. Tudi Lancellotti (PSI) je obravnaval krizo italijanskega poljedelstva. Med vzroki, ki so privedli do krize, je navedel drobitev zemljiške posesti, ki v takih razmerah ne more dati ustrezne **proizvodnje**.

Na popoldanskem zasedanju je minister Martinelli povedal, da je celotna trgovinska izmenjava dosegla v prvih 8 mesecih letos vrednost 3.448 milijard lir, kar znaša 88 odst. izmenjav v letu 1959. Za razliko od lanskega leta pa je letos vrednost uvoza večja od vrednosti izvoza, zaradi česar se je deficit trgovinske bilance v razdobju januar-avgust — v primeri z enakim razdobjem lanskega leta — povečal od 209 milijard na 438 milijard. Valutne in zlate rezerve pa se stalno večajo in so dosegle ob koncu avgusta 3096 milijonov dolarjev, kar dokazuje zaupanje tujine v italijansko liro. Glede trgovine z vzhodnimi deželami, SZ in Kitajsko, se opaža znatno povečanje (s SZ. 86-odstotno povečanje pri uvozu in 129-odstotno povečanje pri izvozu; s Kitajsko 144-odstotno povečanje pri uvozu, 46-odstotno povečanje pri izvozu).

Za njim je govoril minister za industrijo in trgovino Colombo, ki je zagovarjal dosedanjo gospodarsko politiko, ki je prisilila italijanske industrijce k modernizaciji industrijskih naprav, da so mogli biti kos tuji konkurenci. Faze te politike so liberalizacija trgovinske izmenjave, pristop k skupnosti za premog in jeklo in končno pristop k evropskemu skupnemu tržišču. Razvoj italijanske industrije ni po njegovem mnenju le posledica ugodne gospodarske konjunkture, ampak posledica preobrazbe industrijske strukture dežele. Po govoru ministra Colomba je senat odobril oba proračuna.

Danes je zasedal glavni odbor KD, na katerem je Krščanska demokracija zavzela svoje dokončno stališče glede bližnjih upravnih volitev. Glavno poročilo je imel odv. Morlino, ki vodi centralni urad za krajevne ustave pri KD. Njegovo poročilo so sprejeli skoro brez diskusije, da bi tudi tako podčrtali enoten nastop vseh notranjih struj v predvolilni kampanji. Morlino je poudaril v svojem poročilu, da bo KD odločno zagovarjala potrebo, celo nujnost nadaljnjega razvoja krajevnih avtonomij. S tem v zvezi je potrebna sprememba sedanjega zakona o občinskih in pokrajinskih upravah, ki mora privesti do večje decentralizacije. Glede krajevne finance je Morlino poudaril, da je treba spremeniti sistem neposrednega obdavčenja, KD pa da mora poudariti načelo, da posredno obdavčenje ne sme bremeniti «manj imovitih slojev». Zagovarjal je tudi potrebo, da se postopno odpravi trošarina na blago široke potrošnje. Program KD bo tudi podčrtal obvezo KD, da se uveljavi deželna avtonomija, v prepričanju, da bodo dežele predstavljale «temelj nove državne ureditve», kakor to predpisuje italijanska ustava. Skratka: Incipit vita nova!

Na koncu je spregovoril tudi Scelba, ki je zagotovil glavnemu odboru, da je notranje ministrstvo «odločno hoditi po poti upravne decentralizacije na vseh področjih državne uprave». V teku je reforma občinskega in pokrajinskega zakona, pa tudi ustrezni ukrepi za decentralizacijo upravnega sodstva. Scelba je tudi omenil nov zakon o potnih listih, ki vsebuje bistvene spremembe glede izdajanja teh dokumentov.

Tajnik KD Moro je danes otvoril predvolilno kampanjo svoje stranke z govorom, ki ga je imel v gledališču Quirino v Rimu. V svojem govoru je v glavnem ponovil že znano stališče KD glede perečih vprašanj italianskega javnega življenja. V dvorani sta bili na vidnem mestu obe volilni geslo KD: «KD zasluži zaupanje» in «Proti vsakršni skrajnosti».

A. P.

—«»—

Janio Quadros predsednik Brazilije?

RIO DE JANEIRO, 5. — Po najnovejših uradnih podatkih štetja glasov predsedniških volitev še vedno vodi opozicijski kandidat Janio Quadros z 1.684.541 glasovi. Drugi kandidat, ki je prejel doslej največ glasov, je Joao Goulart s 1,294.406 glasovi, tretji po vrsti pa je kandidat vladne koalicije, maršal Lott, s 1,187.409 glasovi.

Kardeljev govor na kongresu SZDL Makedonije

O težavnem položaju v svetu in neatomski coni na Balkanu

Kardelj je napovedal spremembo v politiki cen in v kreditnem sistemu

(Od našega dopisnika)

BEGRAD, 5. — Podpredsednik zveznega izvršnega sveta, Edvard Kardelj, je izjavil na kongresu Socialistične zveze delovnega ljudstva Makedonije, da je ena od velikih nalog jugoslovanskega socializma podpreti tista stremljenja v svetu, ki delujejo za ohranitev trajnega miru med narodi. Kardelj je pou dil, da je maršal Tito v Organizaciji združenih narodov zastopal v imenu socialistične Jugoslavije pomembno in mirovno poslanstvo in da so nevtralistične države mnogo storile, da sedanje zasedanje OZN ni bilo kremilo po nepopravljivi poti.

Kardelj je dejal, da je položaj še vedno težaven in da obstaja, ki se upirajo politiki sodelovanja, še vedno beležijo nekatere uspehe, da pa se pojavlja tudi nekaj bolgoma spreminja. Poudaril je, da se male države sprejemajo v orodje politike velikih držav, zadeva na vedno večje opire. Težnje, da se spomladi bloka preneseja na nadvojno na vedno večji odpor. Načelo nacionalne neodvisnosti postaja osnovni činitelj sedanje faze družbenega razvoja. Sedanje zasedanje OZN je prepričljivo dokazalo, da so ta gibanja eden od glavnih činiteljev zoženja vloge in hegemonizma.

Kardelj je izvenblokovskih držav tudi močnega in konstruktivnega činitelja na zasedanju, kar pomeni to dejstvo. «Na žalost je ugotovil Kardelj, mirovne pobude izvenblokovskih držav niso bile soglasno sprejete. Čeprav ustrezajo osnovnim interesom vseh narodov. Toda to nam ne sme vzeti poguma v borbi za mir in sodelovanje, koeksistenco, nasprotno, prizadevnost jugoslovanske politike aktivne miroljubne koeksistence ni bila nikdar tako prepričljivo potrjena kot v teh dni v OZN.»

Kardelj je izvazil prepričanje, da bo potrebna dolga in vztrajna borba, da bi se človeštvo rešilo nevarnosti vojne, kajti sedanje stanje izhaja iz globokih nasprotij, ki so značilna za prehod iz kapitalizma v socializem. Ta nasprotja se lahko odstranijo samo z dolgotrajnim procesom. Njegov tempo je odvisen od notranjega progresivnega razvoja v vseh državah. Zato je nujno potrebno, da je zunanja politika socialistične države vedno dosledna sama sebi.

«Zadnje čase, je dejal Kardelj, se mnogo govori o potrebi sporazumevanja med balkanskimi državami, o neatomskem področju na Balkanu in podobno. Te pobude so seme po sebi pozitivne in Jugoslavija jih je podprla. Toda predlogi take vrste niso edino sredstvo za zboljšanje odnosov na Balkanu. Nekatere sosedne države, je poudaril Kardelj, se vztrajno ukvarjajo — nekatere bolj, nekatere manj — s protijugoslovansko gonjo. Ta protijugoslovanska gonja se na primer v Albaniji spreminja v pravo neodgovorno pustolovščino.

Mar ni jasno, da takšno ravnanje neposredno izpodkopava vse napore v smeri vzpostavitve miroljubnega sodelovanja na Balkanu? Ideja o neatomski coni na Balkanu je pozitivna je poudaril Kardelj, toda ker so odnosi na tem področju samo del širše mednarodne problematike, je jasno, da se ta smoter ne more uresničiti od danes do jutri. Vprašanje prijateljskih odnosov med socialistično Jugoslavijo in njenimi socialističnimi sosedi, je vprašanje odnosov socialističnih držav», je poudaril Kardelj.

«Jugoslavija se je vedno trudila, da bi ti odnosi bili čim boljši. Toda brezobzirni napadi in z raznimi ideološkimi plašči zakrinkano obrekovanje proti Jugoslaviji ne koristi niti borbi za mir, niti napredku socializma temveč nasprotno, slabi in izpodkopava to borbo in kompromitira socializem». Kardelj je izjavil, da bo Jugoslavija, neodvisno od takih in podobnih pojavov, nadaljevala svojo zunanjo politiko z načeli, ki jih je tako prepričljivo prikazal predsednik Tito na XV. zasedanju generalne skupščine Združenih narodov v New Yorku. «Bolj kot kdaj prej, je poudaril Kardelj, smo danes prepričani, da prav politika miroljubne aktivne koeksistence lahko največ prispeva k stabilizaciji miru in napredku socializma ter k utrditvi neodvisnosti narodov Jugoslavije».

Večji del svojega govora je Kardelj posvetil izgradnji materialne podlage jugoslovanske socialistične družbe. Rekel je, da se je nacionalni dohodek na prebivalca od leta 1947 do letos dvignil od 62.000 na 124.000 din in da bo konec noveka petletnega načrta dosegel 196.000 din po prebivalcu. Kardelj je poudaril, da se bodo v prihodnjem petletnem načrtu še bolj zmanjšale razlike med razvitimi in nerazvitimi področji v državi, da bodo vse republike iz lastnih sredstev lahko krile svoje izdatke, da se bo še bolj utrdil in razvil sistem delavske samouprave, da bo v razvoju jugoslovanskega sistema v prihodnjih letih prišlo do bistvenih pozitivnih sprememb v sistemu razdelitve dohodka, do še večje utrditve materialne osnove samouprav v komunah.

Kardelj je napovedal pomembne spremembe v sistemu nadzorstva cen in politike cen sploh ter nadaljnje pozitivne spremembe v kreditnem sistemu.

Na koncu je Kardelj govoril o borbi makedonskega ljudstva, da se nacionalno osvobodi in ugotovil, da je osvoboditev makedonskega ljudstva in ustanovitev makedonske republike v okviru jugoslovanske federacije ena največjih zmag jugoslovanske socialistične revolucije.

B. B.

Stavkovno gibanje v Italiji

Danes splošna stavka upravnih nameščencev INPS
V prihodnjem tednu tri 24-urne stavke delavcev v elektromehanični industriji

RIM, 5. — Avtonomni sindikati CGIL, CISL in UIL nameščencev INPS so potrdili splošno stavko vsega upravnega osebja tega zavoda za ves jutrišnji dan. Splošno stavko so proglasili, ker uprava INPS ni hotela pristati na nekatere zahteve ekonomsko-pravnega značaja. V stavki ne sodelujejo člani CISNAL, ki je zaprosila ministrstvo za delo za posredovanje v sporu.

Vsedržavna tajništva FIOM (CGIL), FIM (CISL) in UILM (UIL) so se danes zjutraj sestala, da bi proučila razvoj borbe na področju elektromehanične industrije. Vse tri sindikalne organizacije so soglasno proglasile tri dni stavke, ki se bo vršila prihodnji teden, in sicer 24-urno stavko prihodnji ponedeljek 10. oktobra, 24-urno stavko prihodnjo sredo 12. oktobra in 24-urno stavko prihodnjo soboto 15. oktobra, hkrati pa so sklenile še nadaljnje suspendiranje nadurnega dela. Tajništva treh sindikalnih organizacij se bodo ponovno sestala v torek 18. oktobra, da bi odločila o nadaljnjem razvoju sindikalne akcije, v primeru, da bi industrijci še nadalje vztrajali pri svojem negativnem zadržanju.

V Milanu bo jutri zjutraj ob 6. prenehala stavka šoferjev taksijev, ki so jo proglasili v znak protesta proti odpustu štirih šoferjev, ki so bili v službi pri nekem podjetju.

Vsedržavno tajništvo sindikata železničarjev (CGIL) sporoča, da bo sindikat prisiljen ponovno proglasiti stavko, če ministrstvo za prevoz ne bo v kratkem poskrbelo za rešitev vprašanj, ki jih je sindikat postavil in ki se jih je ministrstvo obvezalo rešiti.

V Rimu so se ponovno začela pogajanja za obnovo vsedržavne spolovinarske pogodbe. V teku zasedanja so proučili vprašanja «upravičenega razloga» za odpoved pogodbe. Pogajanja se bodo nadaljevala in zaključila jutri.

Pobuda francoskih političnih osebnosti

„Odbor za mir v Alžiriji"

Zanimive podrobnosti o razgovorih med de Gaullom in Adenauerjem - Zaključek razgovorov Ferhat Abas-Čuenlaj - Nevarnost novih poplav

PARIZ, 5. — Kanonik Kir, poslanec in župan mesta Dijon; Charles Dutheil, poslanec in župan mesta Millau; Robert Fossorrier, župan mesta Deauville; Henrie Heneguelle, župan mesta Boulogne sur Mèr; André Soeie, generalni svetnik departmaja Jura in novinar Jean Marie Bressand so izdali poziv za ustanovitev Odbora za mir v Alžiriji in za ohranitev francoske skupnosti. V tem pozivu podpisniki izjavljajo med drugim, da zahtevajo pristanek vseh državnih poglavarjev francoske skupnosti na program, ki naj vsebuje ukinitev smrtnih obsodb v obeh taborih in da se z ujetniki alžirske osvobodilne fronte ravna kot z vojnimi ujetniki. Podpisniki poziva hkrati predlagajo, da bi državni poglavarji francoske skupnosti in dežele, ki so bile nekoč članice te skupnosti, proučili jamstva za odkrito uveljavljanje politike samoodločbe.

Danes zjutraj se je izvedelo, da je sodna oblast postavila pred sodišče pod obtožbo napada na državno varnost, štiri pariške odvetnike, ki običajno branijo člane alžirske osvobodilne fronte. Ti odvetniki so: Jackues Verges, Mourad Oussedik, Abdesamad Benabdalah in Michele Beauvillard; sestavljali so obrambni kolegij na razpravi proti intelektualcem, naklonjenim alžirski osvobodilni fronti.

Predsednik začasne alžirske vlade Ferhat Abas je danes zaključil v Pekingu razgovore s kitajskim predsednikom vlade uenlajem. V skupnem sporočilu je rečeno, da Kitajska ponovno poudarja svoje popolno podporo borbi alžirskega naroda.

Ko je danes govoril v poslanski zbornici, je predsednik holandske vlade Jan de Quay izjavil, da «Nizozemska nasprotuje vsakršnemu razvoju, ki bi izpodkopal v temeljih nadnacionalno idejo, ki jo vsebujejo rimske pogodbe». To izjavo je de Quay podal v odgovoru na kritike raznih poslancev glede evropskih načrtov de Gaulla. Holandski predsednik vlade je hkrati poudaril, da «NATO ostaja temelj kooperacije in zahodne varnosti; odkloniti je treba vsakršen element, ki bi utegnil oslabiti atlantsko organizacijo, posebno pa tesno sodelovanje z Ameriko in Veliko Britanijo», je dodal de Quay in podčrtal nujnost tesnega evropskega sodelovanja, zlasti med «šestimi» in «sedmimi».

Francoski veleposlanik v Washingtonu je demantiral vesti, po katerih naj bi Francija zaprosila za nakup v ZDA raketnih izstrelkov «Polaris» ali atomskih podmornic. Ta demanti se nanaša na to, kar je tednik «US News and Word Report» objavil v svoji zadnji številki: «Francoski predsednik de Gaulle se pogaja, da bi v ZDA kupil raketne izstrelke «Polaris» in bi hotel nekaj atomskih podmornic».

Novinar André Fontaine objavlja danes v «Le Monde» nekaj zanimivih podrobnosti v zvezi z nedavnim sestankom med de Gaullom in kanclerjem Adenauerjem, na katerem naj bi de Gaulle ostro napadel Nato in celo predvideval, da bo Francija izstopila iz te vojaške organizacije. Fontaine zatrjuje, da je kancler Adenauer dal na to svoj pristanek, morda zato, ker «ni dojel smisla de Goullovih formulacij ali pa ker je bil raztresen». Ko pa je nemška zvezna vlada dobila na vpogled zapisnik razgovorov e je polozaj bistveno spremenil. Bonnska vlada je poslala v Pariz državnega tajnika za zunanje zadeve Von Scherpenberga, ki je spravil v zelo slabo voljo de Gaulla in Debreja, ki sta se začudila, da je kancler umaknil svoj ze dani pristanek.

Po drugi plati pa so bile ZDA zaskrbljene nad značajem «tretje sile» de Gaullove Evrope in so dale vedeti, da ne bodo mogle obdržati svojih sil v Evropi, brez vsaj minimalne tehnične integracije.

De Gaulle si ni delal nobenih iluzij, da bi mogel pridobiti za svojo zamisel holandske voditelje, in to tem manj, ker so jih zaskrbljale manifestacije nemškega nacionalizma; toda upal je, da bo naletel na podporo pri Fanfaniju, ki ni bil vedno navdušeni zagovornik ameriške politike. Toda ko je de Gaulle hotel doseči pristanek Fanfanija, se je le-ta izgovoril s tem, da je njegova dežela «še vedno parlamentarna demokracija» in da se mora zato prej posvetovati s svojo vlado.

Katastrofalne posledice poplave se utegnejo še povečati, če se vreme res ne bo izboljšalo, kakor pesimistično predvidevajo vremenoslovci. Nov dež bi utegnil porušiti že načeti nasip v Chantegrelle v pokrajini Lavaveix-les-Mines, ki zadržuje pol milijona kubičnih metrov vode. Začeli so že z evakvuacijo nad 6000 oseb, ki so pri tem ogrožene.

Vreme včeraj: najvišja dnevna temperatura 21.5, najnižja 17, ob 19. uri 19.2 stopinje. Zračni tlak 1014.7 narašča, veter 2 km vzhodnik severovzhodnik, vlage 82 odstotkov, nebo jasno, morje skoraj mirno, temperatura morja 20.1 stopinje. Padavine 4.3 mm.

Tržaški dnevnik

Danes, ČETRTEK, 6. oktobra
Vera
Sonce vzide ob 6.09 in zatone ob 17.36. Dolžina dneva 11.27. Luna vzide ob 18.44 in zatone ob 7.33
Jutri, PETEK, 7. oktobra
Marija

Priprave na pokrajinske volitve

Do sedaj vložene samo štiri kandidatne liste

Demokristjani nadaljujejo s svojo brezglavo gonjo v zvezi z občinskimi volitvami v Nabrežini

Razne stranke se še vedno pripravljajo na volitve. Tudi včeraj niso predložile nobene liste, tako da so sedaj še vedno vložene samo štiri, in sicer po vrsti lista KPI, KD, PSDI in Neodvisne socialistične zveze. Prav tako so bile vložene nekatere liste v okoliških občinah, o čemer smo že poročali.

Včeraj se je v Sesljanu sestala skupščina demokristjanov devinsko-nabrežinske občine, na kateri so jih uradno seznanili z demokristjansko listo za občinske volitve. Kot je znano, je nosilec te liste dr. Doro de Rinaldini, ki se je zato odrekel svojemu odborniškemu in svetovalskemu mestu v tržaški občini.

V zvezi z «občinsko listo» nadaljuje agencija «Giulia» svojo demokristjansko polemiko, o kateri smo že obširno pisali včeraj. Agencija nima nobenih tehtnih argumentov in jih mora zato vleči za lase. Predvsem očita pristašem SDZ in SKS da so klonili pred «frontistično» formulo ter da so zapustili osnovno načelo obrambe demokracije, kakor da bi bili raznarodovalni napori Krščanske demokracije nekaj demokratičnega, obramba pred raznarodovanjem pa «frontizem». Agencija se spušča celo tako daleč, da obtožuje omenjeno skupino, da je postala «trojanski konj», kakor da bi šlo za kdo ve kakšne spletke in tajne načrte, da bi drug drugega prelisičili.

Pri teh svojih volilnih manevrih demokrščanska agencija celo čudno zavito ocenjuje posamezne kandidate in je tako zanjo kandidat Kravanja «titino», Dušan Furlan pa «titino-komunista», čeprav sta oba kandidata NSZ. Za Krščansko demokracijo se ustvarja v Nabrežini fronta med «demokracijo in protidemokracijo». Seveda so pri tem cisti demokratje samo demokristjani. Omenjena agencija se tako osmeši, da celo trdi, da preti občini neposredna marksistična grožnja, rekli bi kar nekaka revolucija in diktatura proletariata. Kot se vidi, so jih bogovi res udarili s slepoto ter so zaradi svoje onemogle jeze spričo enotnega nastopa domačinov, da si obdržijo občino, zgubili vso razsodnost.

Svojo kandidatno listo za pokrajinske volitve so sestavili tudi monarhisti (PDI), ki pa še niso zbrali potrebnega števila podpisov zanjo. Misovci menda čakajo, da jim odobri listo njihovo osrednje vodstvo v Rimu. Demokristjani pa se jezijo nanje, ker baje vztrajajo na tem, da predložijo svojo listo tudi v miljski občini, kar pač pomeni, da so do sedaj glasovali za demokristjane tudi fašisti ter da jim tudi ti glasovi pridejo prav.

—«»—

V soboto otvoritev predora sv. Vida

V soboto bodo odprli za vozila in pešce predor sv. Vida, ki je zaprt od avgusta 1957. leta. Takrat so namreč nameravali opraviti neka mala popravila, toda obok se je na več krajih udrl in pokazalo se je, da bo treba vse skupaj temeljito popraviti. Dela so zatem iz birokratskih razlogov dolgo počivala in šele v začetku letošnjega leta so se predora temeljito lotili.

Delo je sedaj v glavnem končano in je stalo okrog 170 milijonov lir. Popravili so nad 250 m dolžine oboka. Te dni nameščajo na obok zadnjo obložo in dokončujejo vozišče in pločnike. Acegat pa po svoji strani postavlja zadnje žice električne napeljave za razsvetljavo in za vleko tramvajev, ki se bodo vračali skozi predor v remizo. Ceremonija otvoritve bo v soboto ob 11. uri in se je bo udeležil tudi vladni generalni komisar dr. Palamara.

—«»—

Obisk poveljnika armadnega zbora

Danes bo obiskal tržaško vojaško okrožje poveljnik petega armadnega zbora iz Vittorio Veneta general Umberto Turrini. Ob 9.30 ga bo v vojašnici v Ul. Rossetti sprejel poveljnik tržaške posadke general Vismara, nakar bo sledil pregled zastopstva vseh rodov orožja, ki so na našem področju. General Turrini bo obiskal tudi vladnega generalnega komisarja dr. Palamaro in župana dr. Franzila, pri čemer ga bo spremljal general Vismara.

—«»—

Dr. Caidassi odpotoval v Bruselj

V Bruselj je odpotoval predsednik tržaške trgovinske zbornice dr. Caidassi, ki se bo tam udeležil zasedanja skupščine stalnega odbora trgovinskih zbornic šestih držav, ki sodelujejo v Skupnem evropskem tržišču. Tržaški predsednik bo na zasedanju zastopal italijansko zvezo trgovinskih zbornic in bo prečital poročilo o nekaterih ukrepih v korist kopenskega, zračnega in rečnega prometa.

Štiri nove ladje za Tržaški Lloyd

Minister za trgovinsko mornarico je odobril gradnjo štirih novih 10.000-tonskih ladij za Tržaški Lloyd, ki bodo vozile na progi Italija-Indija-Pakistan. Hkrati je minister pozval Tržaški Lloyd naj v najkrajšem času predloži gradbene načrte za štiri ladje.

Kje bodo gradili omenjene štiri ladje ni še znano. Ravno tako ni še znano, ali bo katera od teh ladij imela za matično pristanišče naše mesto. Na vse to bi morali pomisliti pristojni krogi, ker so tržaške ladjedelnice brez dela, pristanišču pa primanjkuje rednih pomorskih prog.

—«»—

Seja pokr. odbora

Včeraj ob 18.30 je bila na sedežu pokrajine seja pokrajinskega odbora, ki ji je predsedoval prof. Ettore Gregoretti. Na seji, ki je ena izmed zadnjih tega odbora pred bližnjimi volitvami, so obravnavali razna opravna vprašanja. Odobrili so predvsem večje število sklepov, ki so se tikali pokrajinskega osebja.

Volilni sestanki Neodvisne socialistične zveze

Danes ob 20. uri sestanek v Ulici Montecchi 6.

Jutri ob 20. uri sestanek v Ulici sv. Frančiška 20.

Uspela stavka v štivanski papirnici CRDA so zavrnile zahteve delavcev

Delavci papirne industrije se borijo za obnovitev delovne pogodbe

Včeraj se je nadaljevala enotna stavka delavcev papirnice ob Timavu in se je stavke udeležilo, kot že prvi dan, 97-98 odst. vseh zaposlenih delavcev. Stavka se bo zaključila danes zjutraj ob 6. uri.

To stavko so proglasile tri sindikalne organizacije v vsedržavnem merilu in nato tudi lokalni sindikalni organizaciji Nova delavska zbornica CGIL in Delavska zbornica CISL. Do stavke je prišlo, ker delodajalci nočejo popustiti in pristati na sklenitev nove delovne pogodbe, ki naj odraža izpremenjeno proizvodno strukturo v papirni industriji. Tu ne gre več samo za nekatere izboljšave, temveč za bistveno izpremembo delovne pogodbe. To pogodbo so sicer že obnovili pred nekaj leti, vendar so takrat izpremenili v bistvu samo gospodarski del pogodbe, medtem ko je celotni normativni del ostal skoro neizpremenjen. Pogodba je torej ostala v bistvenih potezah enaka, kot je bila že pred dobrimi desetimi leti.

V tem dolgotrajnem razdobju pa je prišlo do bistvenih izprememb v industriji papirja, ki je zabeležila izredni razvoj. Temeljito se je zato tudi izpremenila vloga delavcev v podjetjih in stare kvalifikacije ter ostala določila delovne pogodbe ne odražajo več stvarnega stanja. Nova tehnika je tudi privedla do tega, da se je intenzivnost dela občutno povečala in s tem tudi rentabilnost vsakega zaposlenega delavca. Vse to pa zahteva, da se izpremenjeni proizvodni položaj uposteva tudi v korist zaposlenih delavcev in da višji dobički, ki jih nova tehnika prinaša, ne bodo šli samo v korist lastnikov, temveč jih bodo vsaj delno deležni tudi oni, ki jih v resnici ustvarjajo.

V našem trzaškem primeru vse te ugotovitve veljajo še v posebni meri. Papirnica ob Timavu je namreč povsem novo podjetje grajeno po najnovejših tehničnih principih in uporablja najnovejšo tehniko. Iz tega razloga so razlike med stvarnim delom delavcev in delovnimi odnosi, ki jih določa zastarela delovna pogodba, še toliko bolj očitne. Poleg tega so to delovno pogodbo raztegnili na tržaško področje načelno v trenutku, ko v Trstu sploh ni bilo nobene papirne industrije in je takrat šlo za goli, malo pomembni formalni akt. Sedaj pa se je položaj bistveno izpremenil in bi bilo treba upoštevati tudi krajevne posebnosti.

Tajništvo sindikata kovinarjev FIOM-CGIL je včeraj poslalo delavcem obratov CRDA letak, v katerem jih opozarja na stališče ravnateljstva glede vrste upravičenih delavskih zahtev. Že 29. julija so bila namreč pogajanja med ravnateljstvom in sindikalnimi organizacijami, ki so postavile na dnevni red naslednja vprašanja: 1. Ureditev proizvodne nagrade, 2. ureditev postopka glede delavcev, ki so plačani po odstotkih, 3. sklenitev pogodbe za plačila na akord in 4. določitev pristojnosti notranjih komisij.

Ravnateljstvo je takrat odbilo vse te zahteve, vendar pa je pristalo, da se bo še nadalje pogajalo po rednih letnih počitnicah in da bo datum sestanka določil Intersind.

Tajništvo FIOM-CGIL je že večkrat interveniralo pri Intersindu, da bi doseglo ponovno sklicanje pogajanj, vendar dalj časa brezuspešno. Sedaj pa so odgovorili, da nima nobenega pomena, da se sestanejo, ker bo ravnateljstvo CRDA samo še ponovilo svoj že znani negativni odgovor in da je ravnateljstvo pripravljeno na sestanek v primeru, če nameravajo sindikalne organizacije razpravljati o drugih vprašanjih.

Očitno je torej, da tako Intersind kot ravnateljstvo CRDA odbijata upravičene zahteve delavcev CRDA v Trstu in v Tržiču. Iz tega razloga poziva tajništvo FIOM-CGIL vse kovinarje CRDA, da se združeni pripravijo na odločno in enotno borbo, da prisilijo ravnateljstvo, da sprejme njih upravičene zahteve.

Tečaji tujih jezikov Narodne in študijske knjižnice

Narodna in študijska knjižnica obvešča tiste, ki želijo obiskovati tečaj srbohrvaščine, nemščine in angleščine, naj se čimprej vpišejo pri tajništvu Narodne in študijske knjižnice v Ulici Geppa 9, ker se bodo tečaji začeli verjetno v drugi polovici oktobra.

LJUDSKA PROSVETA

Prosvetno društvo Barkovlje vabi svoje člane in prijatelje na filmski večer kratkometražnih filmov, ki jih bo predvajal Srečko Merlak, član Slovenskega fotokluba na našem sedežu v četrtek dne 6. oktobra t.l. ob 20.30 uri. Na sporedu: Slap pri Savici Vintgar, Bled, Plitvice, Kmečka ohcet v Bohinju.

Vabljeni člani in prijatelji društva.

* * *

Odbor Slovenske prosvetne zveze v Trstu bo imel sejo v petek 7. oktobra letos ob 19.30 na sedežu v Ul. Geppa 9-II.

OD VČERAJ DO DANES

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 5. oktobra 1960 se je v Trstu rodilo 5 otrok, umrlo je 13 oseb, porok pa je bilo 7.

POROČILI SO SE: častnik trg. mornarice Pietro Devescovi in pletilja Nella Surian, zidar Giuseppe Calligaris in gospodinja Giuseppina Macchi, delavec Giuseppe Planeta in šivilja Nerina Skerl, trgovec Aurelio Famea in Nives Buda, uradnik Romano Martellani in uradnica Renata Cossutta, pomorščak Luciano Viezzoli in gospodinja Maria Pieruzzi, delavec Vincenc Ražem in gospodinja Silvestra Grgič.

UMRLI SO: 56-letni Giovanni Gugnaz, 47-letna Angela Presotto por. Tonazzi, 75-letna Francesca Orel vd. Rovere, 26-letni Orlando D'Esposito, 63-letni Giuseppe Tosi, 64-letna Maria Massaria por. Čok, 61-letni Francesco Rennar, 74-letna Caterina Amati, 61-letni Rodolfo Lipout, 87-letna Maria Antonia Dudine vd. Passioni, 80-letna Maria Priulz vd. Till, 89-letna Giuseppina Brolo por. Mamich, 53-letna Wanda Michelazzi por. Osvaldini.

—«»—

NOČNA SLUŽBA LEKARN

Davanzo, Ul. Bernini 4; Giusti, Furlanska cesta 7 (Greta); Millo, Ul. Buonarroti 11; Mizzan, Trg Venezia 2; Tamaro-Neri, Ul. Dante 7.

KINO

Fenice 16.00 «Texas Johnny», technicolor, Tom Tryon.
Excelsior 16.00 «Adua in prijateljice», Simone Signoret, Sandra Milo, Marcello Mastroianni.
Filodrammatico 16.00 «Kraljica Amazonk», eastmacolor, Debra Gray, Rod Taylor. Zadnji dan.
Grattacielo 15.30 «Ne jejte mladiča», metrocolor, Doris Day, David Niven.
Supercinema 16.00 «Sestanek v Ischiji», Domenico Modugno, Antonella Lualdi, Eastmacolor.
Arcobaleno 15.30 «Nevihta v vetru», technicolor, technirama, Carroll Baker. Zadnji dan.
Aurora 16.30 «Moj sin», Jean Gabin.
Alabarda 16.00 «Tiste», Kay Fischer, Klaus Holm.
Capitol 16.00 «Sveto in posvetno», Franck Sinatra, Gina Lollobrigida. Technicolor.
Garibaldi 16.30 «Z dovoljenjem očkan», Alberto Sordi, Aldo Fabrizi.
Cristallo 16.00 «Heraklejeve pile», Silva Koscina.
Viale 16.00 «Mars bo uničil Zemljo», Gerald Mohr, Hayden Nora.
Impero 16.00 «Pohujšanje pod soncem», technicolor, Sandra Dee.
Italia 16.00 «Začelo se je s polžem», technicolor, Glen Ford, Debbye Reynolds.
Massimo 16.00 «Primer Paradine», Gregory Peck, Ann Todd.
Moderno 15.00, 18.15, 21.30 Feninijev film «Sladko življenje», Marcello Mastroianni, Anita Ekberg. Prepovedano mladini.
Astoria (bivši San Marco) 16.30 «Flyworthov šešir», scopercolor, Tony Curtis, Janeth Leigh.
Astra 16.30 «Judita in Holofern».
Vittorio Veneto 15.30 «Kdo je bila tista gospa?», Tony Curtis, Dean Martin, Janets Leigh.
Marconi 16.00 «Ognji v dimu», technicolor. Sledi Paperino.
Savona 16.00 «Krvava operacija», technicolor, Tab Hunter, Paul Mahoney.
Ideale 16.00 «Sužnje velemesta», John Derek, Milly Vitale.
Odeon 16.00 «Upornica z Jazu», Film western, Gene Tyerney, Randolph Scott.

MALI OGLASI

BRUSINI CARLO, Trst, Ul. Battisti 20, prodaja gospodinjskih električne predmete — štedilniki na drva, premog, plin, elektrika — trajno goreče peči «ARGOTER» na plin in elektriko. Olajšave pri plačilu. Postrežba tudi na dom. — Tel. 29-841.

Nadaljevanje preiskave o tragični smrti Claudie Favento

Samomor je skoraj izključen Kdo je povzročil smrt dekleta?

Agenti letečega oddelka zaslišujejo številne prijateljice in znance nesrečne Claudie - Zadnji nočni izlet z avtom in tragični zaključek po pripovedovanju prijateljice Norme

V četrtek 22. septembra popoldne so našli ob morju pod glavno obalno cesto približno 200 m od nabrežinskega portiča (pri Brojnici) truplo 26-letne Claudie Favento iz Ulice Buonarroti 31. Legalni zdravnik je ugotovil, da je Claudia umrla okrog polnoči v noči med 21. in 22. septembrom. Skraja so mislili, da gre za nesrečo, kasneje pa je bilo rečeno, da gre baje za samomor. Dober teden po pogrebu pa so se začele širiti po mestu sumljive novice o vzrokih tragične smrti dekleta. Agenti letečega oddelka kvesture so zaradi tega nadaljevali preiskavo, ker se vedno bolj širila govorica o umoru. Kako kaže, se ni Claudia ponesrečila, niti ni napravila samomora, pač pa jo je nekdo verjetno vrgel z razgledne terase, ali pa je nesrečnica padla med prerivanjem.

Najprej so zaslišali zaročenca, toda fant je dokazal, da tistega tragičnega večera ni bil v družbi svoje zaročenke. Agenti letečega oddelka so zaradi tega ubrali drugo pot in začeli poizvedovati pri znancih in prijateljih pokojnega dekleta. Tako so že v soboto začeli spraševati nekega 26-letnega trgovca, ki naj bi bil omenjenega večera s Claudio in njeno prijateljico. Predvčerajšnjim so bili agenti letečega oddelka na kraju nesreče z njimi pa sta bila dva fanta in neko dekle, ki je bila prijateljica tragično umrlega dekleta. Ta njena prijateljica, po imenu Norma, ki ima 19 let, je baje izjavila, da se je 21. septembra zvečer peljala skupno s Claudijo z avtom, ki ga je sofiral prej omenjeni mladenič. Pri Brojnici naj bi se ustavili. Iz avtomobila sta baje izstopila le Claudia in spremljevalec, nekaj minut pozneje pa da je Norma že slišala prepir med njima. Baje se je Norma hudo prestrašila in je zbežala ter vandrala celo noč, dokler je niso naslednjega jutra ustavili agenti javne varnosti in jo odpeljali domov. Doma pa ni vzdržala dolgo časa in je odšla k neki svoji prijateljici, kateri je baje povedala vso zadevo. Pravijo tudi, da je baje Norma rekla, da ne bi rada končala tako kot Claudia.

Normo zaslišujejo zdaj na letečem oddelku in jo je baje zaslišal tudi predstavnik sodne oblasti. Prav tako še vedno zaslišujejo mladeniča, včeraj pa je policija zaslišala tudi njegovo mater in jo soočila z eno izmed prijateljic pokojne Claudie. Zaslišali so tudi neko Renato, pri kateri je Claudia včasih prenočevala, ko se ni hotela pozno ponoči vrniti domov. Medtem pa agenti letečega oddelka hočejo osvetliti način življenja nesrečnega dekleta, da bi laže prišli na pravo sled. Baje se je Claudia, ki je bila do poklicu šivilja, ukvarjala tudi z drugimi posli, da bi čim prej zaslužila dovolj denarja in odprla svojo krojačnico.

V zvezi s to žalostno zadevo se širijo po mestu razne govorice o pikantnih zadevah, ljubezenskih sestankih itd. Nekateri primerjajo ta primer z afero Montesi, toda kaže, da stvar nima takšnega obsega in značaja, kljub temu pa je preiskava zajela širok krog in bo verjetno odkrila še nekatere skrite kotičke v življenju našega mesta.

—«»—

Podvigi dolgoprstnežev v Zgornji Čarboli

Kaže, da so si malopridneži izbrali za svoj delokrog Zgornjo Čarbolo. Te dni so neznanci ponoči vrdli v dve stanovanji in odnesli kar jim je prišlo pod roko. Predsinočnjim pa so obiskali neko mesnico. Na komisariatu javne varnosti pri Sv. Soboti je Stelio Lovrič prijavil policiji, da so ponoči neznanci vdrli v mesnico, ki jo ima njegov oče pri Zgornji Carboli štev. 598. Iz blagajne so ukradli 10.000 lir v gotovini, skupna škoda pa znaša 20 tisoč lir.

Tudi avtomobilske miši so tedni marljivo na delu. Nicolò Sponza iz Ulice Roma je prijavil, da so neznanci ponoči nasilno vdrli vrata njegovega avtomobila in odnesli dva kosa blaga. Iz avtomobila, ki ga je Plinio Regonati parkiral na Trgu Tommaseo pa so neznanci odnesli denarnico s 1300 lirami ter razne druge drobnarije v skupni vrednosti 15.000 lir.

—«»—

IZSLA JE KNJIGA «SOLSKA REFORMA V SZ»

Izšla je knjiga «Šolska reforma v ZSSR», ki jo je spisal Giuseppe Gaddi, glavni podtajnik Združenja Italija - ZSSR. Knjiga, ki šteje 470 strani, stane 1.000 lir in je v prodaji na sedežu pokrajinske sekcije Združenja Italija - ZSSR v Trstu, Ul. S. Nicolò 11-II., tel. 29-403.

Na tem sedežu je na razpolago tudi knjiga «Socialno zavarovanje v ZSSR» istega avtorja (148 strani, 150 lir).

Združenje Italija - ZSSR v Trstu, Ul. S. Nicolò 11-II. opozarja vse prijatelje, da je v teku vpisovanje za tečaje ruskega jezika vsak dan od 10.30 do 13. ure in od 16.30 do 19.30.

Samo ena vrtnarica za 50 otrok na Općinah

Pristojna oblast bi morala poskrbeti vsaj še za eno vrtnarico

Novo šolsko leto se je uradno začelo že v soboto, sledila je nedelja, nato je bil prvi dan pouka v ponedeljek, včeraj pa so imeli učenci in dijaki spet proti dan zaradi praznika sv. Frančiška, patrona Italije. Reden pouk se bo torej praktično začel danes.

Tudi za otroške vrtce se je začelo novo šolsko leto in malčki se bodo polagoma privadili šoli.

O razmerah in potrebah slovenskih otroških vrtcev na Tržaškem smo obširno pisali že pred začetkom šolskega leta in pričakujemo, da bodo pristojne šolske oblasti upoštevale potrebe slovenskih otroških vrtcev in zahteve slovenskih staršev. Danes pa moramo opozoriti na nujno potrebo slovenskega vrtca na Općinah.

V slovenski otroški vrtec na Općinah je letos vpisanih 50 otrok, vrtnarica pa je samo ena. Nujno potrebno je, da šolske oblasti takoj namestijo še eno otroško vrtnarico in da se otroci ločijo v višjo in nižjo skupino. Ena sama otroška vrtnarica nikakor ne zmore vsega dela s takim številom otrok. Pri vsej dobri volji in požrtvovalnosti ne more ena učna moč imeti 50 otrok ves dan. To bi bilo preveč naporno in otroci ne bi pridobili pri pouku toliko, kakor bi lahko pridobili med šolskim letom, če bi bili nameščeni dve učiteljici.

Upamo, da na pristojnem mestu to razumejo in da bodo takoj namestili še drugo vrtnarico na slovenskem otroškem vrtcu na Općinah. Kakor smo izvedeli, ne bi bilo nobene težave, ker so na razpolago primerne učne moči.

V nedeljo 16. oktobra se bo na stadionu 1. maj zbrala mladina iz Trsta, Gorice in Beneške Slovenije, ki bo sodelovala na športnih in kulturnih prireditvah.

Prisotni bodo tudi gostje iz KOPRA, NOVE GORICE ter KOROŠKE.

Program dopoldne in popoldne.

Poskrbljeno za ples ter okrepčilo.

Zdravljenje na domu ji ni nič pomagalo

Že 15. septembra je 64-letna Marija Rebec por. Cristiani iz Ul. del Toro 9 nerodno padla v stavbi v Ul. Geppa 6 in si pri tem zlomila desno nogo. Čeprav jo je precej bolelo, se je vrnila domov in se sama zdravila. Nikakor si ni mislila, da ima zlomljeno nogo, pač pa, da se je le pobila; toda predvčerajšnjim ni mogla več prenašati bolečin in je v prvih dopoldanskih urah poklicala rešilni avto, s katerim so jo odpeljali v bolnišnico. Tu so jo sprejeli na ortopedski oddelek s prognozo okrevanja v dveh mesecih, če ne bodo nastale komplikacije.

—«»—

Nezgoda na delu Boljunčana

V neki avli na tržaški univerzi je včeraj dopoldne delal 16-letni Silvester Metlika iz Boljunca 265. Imel je opravka z električnimi stikali, nenadoma pa je nastal kratek stik in električni tok je zadel fanta, ki je nezavesten obležal na tleh. Nemudoma so mu priskočili na pomoč in ga odpeljali v bolnišnico, kjer so ga sprejeli na dermatološki oddelek. Zaradi opeklin II. in III. stopnje na levi roki, se bo moral zdraviti dva tedna.

—«»—

Avtocisterna zavozila s ceste

Zaradi spolzke ceste je včeraj dopoldne pri Katinari zavozil s ceste avstrijski tovornik s prikolico, ki je bil namenjen v Žavlje. Gasilci so odstranili avtocisterno, da bi se lahko promet normalno razvijal. Soferja se nista nič poškodovala.

—«»—

Motociklist v pešca

V prvih jutranjih urah je včeraj 28-letni Benito Clari iz Ulice Campanelle 329 povozil z motoskuterjem na Općinah 59-letnega Antonia Perosso, ki stanuje na Općinah št. 1075. Perossa je prečkal cesto, ko je privozil mimo motorist in ga podrl. Pri padcu si je Perossa zlomil desno nogo in se opraskal po desni roki. Sprejeli so ga na ortopedski oddelek in se bo moral zdraviti 30 dni.

—«»—

○ Komisija posianske zbornice za finance je odobrila zakonski načrt, ki določa neke ugodnosti v prid vdov in sirot državnih upokojencev, ki so bili svoj čas v službi bivše avstroogrske uprave in ki so se poročili po upokojitvi.

Vlaganje prošenj za akademsko leto 1960-61

Podporno društvo Dijaška Matica v Trstu razpisuje vlaganje prošenj za akademsko leto 1960-61.

Visokošolci lahko prosijo za dolgoročno denarno brezobrestno posojilo.

Prošnje se vlagajo na posebnih tiskovinah, ki jih prosilci dobijo pri odboru Dijaške Matice v Trstu, Ul. Geppa 9-II.

Naslov sprejema prošnje do 16. oktobra t.l.

Odbor Dijaške Matice se ne obvezuje, da bo proučil prošnje, ki bi bile oddane po zgoraj navedenem roku.

IZLETI

IZLET SPDT NA PLATAK-SNJEŽNIK

SPDT priredi v nedeljo 16. 10. izlet na Platak-hrv. Snježnik nad Reko. Potreben potni list.

Vpisovanje in informacije v Ul. Geppa 9-II. v uradnih uri.

* * *

Prosvetno društvo «Igo Gruden» v Nabrežini priredi v nedeljo 9. t.m. izlet v Škocjansko jamo s povratkom skozi Rižano (ogled bobrov) in Koper. Vpisovanje za člane in simpatizerje vsak večer na sedežu društva od 20. do 22. ure.

TRŽAŠKA KNJIGARNA
Ul. sv. Frančiška 20
Tel. 61792

Iz sodnih dvoran

Oproščene osebe obtožene povzročitve brodoloma

Na preturi se je moral včeraj zagovarjati 49-letni Giovanni Grappini iz Ulice Bergamasco 22, ki je bil obtožen, da je nenamerno povzročil hude telesne poškodbe 22-letnemu Brunu Galliciju. Sodišče ga je obsodilo na 21.000 lir globe, na plačilo 20.000 lir zasebni stranki in plačilo odškodnine Galliciju, ki jo bo določilo civilno sodišče.

Grappini se je lanskega aprila peljal ponoči po cesti iz Padrič proti mestu, vozil pa je sredi ceste, zaradi česar je Gallici, da bi se mu izognil, preveč krenil na rob ceste in padel z vozila ter se poškodoval.

Na kazenskem sodišču se je včeraj zaključila razprava proti štirim osebam, ki so bile obtožene, da so zakrivile brodolom ladje «Francesca» ter povzročile smrt treh mornarjev in hude poškodbe nekega drugega mornarja. Na zatožni klopi so zaradi tega sedeli Giuseppe Montanari, Riccardo Megglato, Ruggero Bonetti in Casimiro Viskovič.

Javni tožilec je zahteval oprostitev vseh obtožencev zaradi pomanjkanja dokazov, sodišče pa jih je popolnoma oprostilo, ker njihovo dejanje ni kaznivo.

Slovo ob odprtem grobu pok. učiteljice Eve Mlekuž

Ljuba naša EVA MLEKUŽ, učiteljica v Barkovljah

Ob Tvojem zadnjem domu nam uhaja spomin na izredno razgibano dobo prosvetnega življenja na Goriškem, ki jo imenujemo z vso pravico in s ponosom Gregorčičevo dobo.

Vse, ki smo kakor Ti v l. 1909 maturirale na slovenskem učiteljišču v Gorici — kar nas je še ostalo — se nanjo z ljubeznijo spominjamo.

Kakor za stavo smo se učile prelepe in preroške pesmi Goriškega slavčka, slutile njih bližnjo uresničitev, ga pri sleherni priliki, ki se nam je nudila, prosile za avtogram in nekatera od nas hrani v svojem dekliškem albumu njegov ljub, a kratek memento za življenje, le enkrat napisan — nikjer objavljen.

Prav v tem času, polnem prosvetnega kipenja in narodno-političnih ovir in zapletov, si rasla v izredno zavedno, ambiciozno, priljubljeno dekleto, ki smo se ozirale vate z ljubeznijo in občudovanjem, dobro vedoč, da Ti bo učiteljski poklic v resnično veselje in zadoščenje, da boš v njem storila neprimerno več, kot Ti bo predpisovala oblast.

Da smo Te že takrat pravilno ocenjevale, si nam dokazala kot mlada nastavnica v goriškem Šolskem in Malem domu.

V letu 1915 so se jele uresničevati Gregorčičeve preroške napovedi. Vojna vihra Te je zanesla v Trst. Uradovala si na goriškem županstvu, se vrnila po končani svetovni vojni v Gorico, usoda Te je prenesla celo v Afriko in že Te spet vidimo na trdni postojanki slovenstva, na Cirilu Metodovi šoli v Trstu, kjer si pogumno posredovala materinsko besedo našim mladim vse do ukinitve tega slovenskega zavoda.

Od l. 1930 do 1941 si bila na raznih službenih mestih na Štajerskem in iz Pobrežja pri Mariboru si morala oditi na težko operacijo v Ljubljano.

Nisi se bila še dobro pozdravila, že predavaš na gostinski šoli v Ljubljani, in Barkovlje pri Trstu so bile od l. 1945 pa vse do l. 1955 Tvoje zadnje delovišče.

Mimo vzorne pedagoginje si se praktično udejstvovala kot folkloristka, risarka, ki je znala z izrednim okusom prenašati narodno motiviko — ki je bila Tvoj konjiček — na ročna dela.

Povsod, kjer koli si delovala in snovala, povsod si se vsa razdajala in se razdala šele danes, ko stojimo na koncu Tvoje zadnje poti.

Eva naša, ki si bila vselej naš ideal požrtvovalne, neizmerno vztrajne, do konca zveste kolegice, počivaj mirno v slovenski zemlji, ki je bila vselej in povsod Tvoja velika ljubezen!

RIKA KOS
v imenu sošolk iz Gorice

Ob otvoritvi šol
PRODAJA ČEVLJEV ZA OTROKE v trgovini čevljev
Calzoleria Viale
Drevored XX. septembra 18
dobite najboljše znamke po zelo ugodnih cenah

Kino na Općinah
predvaja danes 6. t. m. z začetkom ob 18. uri film:

OMOŽILA SEM SE S POŠASTJO
TOM TRYON GLORIA TALBOT
CHUCK WASSIL · MAXIE ROSENBLOOM
Paramount Films

Jutri v «ARCOBALENO»
UNITED ARTISTS
BURT LANCASTER · AUDREY HEPBURN

BLIŽA SE NASKOK INDIJANCEV
NEIZPROSNI
JOHN HUSTON
Največji western film v zadnjih 20 letih!

Skorajšnji zaključek preiskave o večji tihotapski skupini

Stanje inšpektorja finančnih straž, ki je bil ranjen v spopadu s tihotapci pri Zgornji Magdaleni, se je izboljšalo

Poveljstvo finančne straže nadaljuje preiskavo, da bi odkrilo vse člane tihotapske skupine, ki je imela svoje skladišče inozemskih cigaret pri Zgornji Magdaleni, katero so odkrili v noči med nedeljo in ponedeljkom, ko je prišlo tudi do spopada med dvema domačinoma in financarji. V spopadu je bil ranjen inšpektor Carlo Bogaro, katerega zdravstveno stanje se je zboljšalo in bo v kratkem lahko zapustil vojaško bolnišnico, kamor so ga premestili te dni iz splošne bolnišnice.

Pravijo, da je v zadevo zapleteni precej oseb. Včeraj je poveljstvo finance zaplenilo soln, s katerim so tihotapci prevažali cigarete.

—«»—

Volilna zborovanja KPI

Danes ob 11 — Trg Santorio — govori Tonel Claudio;
ob 14.30 — Campore — govori Jole Deferri;
ob 19 — Trg Belvedere — govori Paolo Sema.

—«»—

Posredovanje ministra Sulla v sporu med INAM in splošno bolnišnico

Minister za delo in socialno skrbstvo Sullo je interveniral v sporu med tržaško splošno bolnišnico in INAM. Kot je znano, namreč INAM ni plačala hranarine za svoje zavarovance, ki so se zdravili v splošni bolnišnici in je zaradi tega bolniška uprava sodno zasegla tekoči račun zavarovalne ustanove. Minister je sedaj odločil, da bo INAM takoj izplačal hranarino za junij in julij, nato pa bo splošna bolnišnica preklicala zaporo tekočega računa in umaknila vse tožbe. Takoj zatem bo INAM izplačala še zaostala plačila in določen predujem.

PRIMORSKI DNEVNIK
UREDNIŠTVO
TRST-UL. MONTECCHI 6-II.
TELEFON 93-808 IN 94-638
Poštni predal 559
PODRUŽNICA GORICA
Ulica S. Pellico 1-II. — Tel. 33-82
UPRAVA
TRST — UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Tel. št. 37-338
OGLASI
Cene oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 80, finančno-upravni 120, osmrtnice 90 lir. — Mali oglasi 30 lir beseda. — Vsi oglasi se naročajo pri upravi.
NAROČNINA
Mesečna 480 lir. — Vnaprej: četrtletna 1300 lir, polletna 2500 lir, celoletna 4900 lir — Nedeljska številka mesečno 100 lir, letno 1000 lir — FLRJ: v tednu 10 din, nedeljska 30 din, mesečno 250 din — Nedeljska letno 1440, polletno 720, četrtletno 360 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za FLRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stritarjeva ul. 3-I., tel. 21-928, tekoči račun pri Komunalni banki v Ljubljani 600-70/3-375
Odgovorni urednik STANISLAV RENKO
Tiska Tiskarski zavod ZTT Trst

Četrtkova črtica

ERSKINE CALDWELL:

Lep poletni dan

Bila sta na trati in gledala navzgor v gosto listje javorovih dreves. Stal je poleg lojtrnika in držal roko na ojesu. Ona je stala tu s prekrižanimi nogami in sklenjenimi rokami v naročju.

«Ono tam je najstarejše drevo,» je rekla Elizabeta in pri tem pokazala čez travnik. «Vem, da je najstarejše, zaradi tega, ker na njem vedno gnezdijo veverice.»

«Ni zaradi tega staro,» je menil Robert, «temveč zaradi tega, ker ostanejo listi na njem najdlje zeleni.»

Odprla so se hišna vrata. Robert je potegnil voz in stekel z njim proti hiši. «To je očka! Očka, pridi se sem igrat!» Elizabeta je letala za njim. «Ali je zdaj konec tedna, očka?» je hotela vedeti. «Ali ostaneš zdaj pri nas dva dni?»

«Da, teden je minil. Zdaj je konec z mestom za dva dni!»

«Pridi, se bova igrala!» je zaklical Robert in potiskal očeta navzdol po stopnicah.

«Jaz sem si ravno izmislil novo igro,» je rekel oče. «Kaj misliš o tem, če bi se igrala konjička, Robert?»

«Ah, najprej se igrajmo medveda,» je menila Elizabeta. «Samo malo počakaj, očka, potem se bomo lahko igrali vse druge igre.»

«Torej dobro,» je rekel oče, «kdo bo zdaj igral velikega črnega medveda?»

«Ti,» je rekel Robert. «Ti boš medved. Zdaj moraš brundati.»

«Brum, brum!» je godrnjal oče, ko se je spustil na roke in na kolena.

«Poglej, to so jagode za velikega črnega medveda,» je rekla Elizabeta in mu pomolila polno pest trave. «Bi hotel nekaj jagod?»

«Brum, brum!» je godrnjal oče in pobiral travne bilke iz njene roke.

«Zdaj hočem jahati na medvedu,» je rekel Robert. «Glej, zdaj se bom povzpel na hrbet velikega črnega medveda. Prav nič se ga ne bojim.»

In Robert se je povzpel na očetov hrbet, potem pa ga je, da bi bolje tekel, ošvrknil z javorovo vejo.

«Zdaj pa se bomo igrali konjička,» je rekel oče. «To je nova igra.»

«Torej naprej!» je vzkliknila Elizabeta.

«Robert, pojdi dol, da se bomo lahko igrali konjička.» «Konjiček bi rad imel sladkor,» je rekel oče «Konjiček ima najrajši sladkor. Včasih ima rad tudi sol. Pazi! Ne dovoli, da te konjiček udarja s kopitom.» Oče je držal nogo visoko in brcnil tako močno, da mu je odletel čevelj.

«Konjiček je zgubil podkev,» je rekla Elizabeta. «Moramo paziti, zakaj konjiček je hud, ker mu nismo dali sladkorja.»

«Brrrr-ha-ha!» je rezgetal oče, ki je medtem oddirjal proč. «Takoj sem na njem,» je rekel Robert. «Glej, kako jaham na živem konjičku!» Oče je stal mirno, dokler se Robert ni spravil nanj. Potem je glavo vrgel na stran, pihal in grzbel po tleh. «Dobro! Zdaj tudi meni, da te jaham,» je prosila Elizabeta. Za Robertom je zlezla na očetov hrbet in se držala, da ne bi padla, za Robertov pas.

«Zakaj se spuščaš na tla, očka?» je vprašal Robert. «Midva sediva v sedlu. Divji konjiček naj prha in se vzpenja!» Oče se je ulegel skoro na tla čisto iztegnjeno. Elizabeta je razjahala. Robert je vzel vejo in poskušal ji pretvariti do tega, da bi vstal. «Konjiček noče vstati!» se je jezil Robert.

«Ali se ne boš več igral, očka?» je vprašala Elizabeta. «Saj se sploh nisva jahala na divjem konju čku.» Robert je na trati postavil pred očeta nekoliko kujavo. Razjezil je vejo in nato kose ob kolen odvrgel. Naposlea je vstal in videl proti hiši Obstal je na trati. «Očka, mami sem povedal, da se nočeš z menoj igrati.» Tekel je v hišo. Elizabeta je počenila bliže k očetu in začela v travi iskati štiripercesno deteljo.

Mati in Robert sta stopila iz hiše. Mati je položila prst na usta. Prišla je tiho k očetu. Robert jo je peljal za roko.

«Gš, očka!» je zaklical Robert. «Gš!» je naredila Elizabeta in skakala gor in dol. Mati je gledala očeta, čakala je, da bo vzdignil glavo in se nasmehnil. Nato se je sklonila bliže k njemu: drobna črna mravlja mu je lezla po nosu. «Psssst!» je rekla mati in zopet položila prst na usta. «Bodita tiho! Oče trdno spi.» Nato je sedla k očetu in ga prijela za roko. Nekaj časa jo je držala, nato pa jo je spustila.

«Kaj je?» je vprašala Elizabeta in cukala mater za rokav. Drobna mravlja je gomazela z očetovega nosa na čelo in tam počakala.

«Zdaj moramo domov,» je rekla mati in prijela oba otroka za roke. Vidva bosta šla v vajino sobo in tam ostala, dokler vaju ne pokličem. Glejta slikanice in zidajta s kockami toda ne glejta ven skozi okno, dokler vaju ne pokličem. Mama ima delo.»

Šla sta domov, mati pa je čakala na pragu dokler nista bila zgoraj v sobi. Naslonila se je na podboj, čevelj pa, ki ga je oče izgubil kot divji konj, si je pritisnila tesno na prsi.

«Kako škoda, da morava biti ob tem lepem vremenu v sobi,» je rekel Robert. «Mama, ali naju bos poklicala, ko se bo oče zbudil?» je vprašala Elizabeta. «Prosim, midva bi se tako rada igrala z njim konjička do konca, igrati pa se hočemo tudi nekaj novih iger.»

«Da,» je rekla mama, «poklicala vaju bom.»

— Ben, Mihec, se spouneš, ke sm reku jest, da je dobro, de so pr Združenih narodeh tudi tašni, ke niso u nobenmi bloki, zatu, de mirejo tiste ta velike?

— Se spounem, ja. Sej be se bli Rusi jen Amerikanci vre stepli, če ne be blo neutralceu, ke jeh držijo nazaj.

— Ma jemajo teško delo. Zatu ke Ajzenhover jen Hruščeu so taku jezni, de se nanka ne pogledajo. Ta prave, de če se Ajzenhover ne škužira zastran tisteh aroplancu, de se ne bo neč glihau, uni spet prave, de se ne bo glihau, če Rusi ne bojo spestili tisteh pilotou, ke so jeh ulovili. Jen vsi ta drugi pej ukuli njeh, ke jeh mirejo...

— Ma pej de Gol? Zakej pej uan ni šou če, če so šli vsi?

— E, ga šekira zastran Alžira. Ce bojo kej govorili od Alžira jen če bojo kej dali prou Alžircam, ga šekira bet tam. Jen taku je ostou doma.

— Cuj, Jakec, ma sm slišau, de jema de Gol križe jen težave tudi doma, ne samo u Alžiri.

— Jen še kašne! Znaš, ani teletualci, ku be reč pisatelni, šjencjati, profesorji, umetniki, jegrauci jen taka roba so nardili ku an manifest kamer ke pravejo, de je vojske u Alžiri vre zadosti jen soudatje nej ne hodejo več dol jen če jem ukažejo jet, pej nej nečko dezertirajo. Jen je podpisalo tisti manifest stuanaindvajsti teh teletualcou. Jen pole so pršli še drugi zraven. Jen zastopeš: de Gol jen governo je šou u beštjo. So začeli šekveštrirat riviste, so šušpendirali profesorje, so jem nardili procese, so jeh nekej zaprli, so jem prepovedali delat na televižjoni. Inšoma ceu hudič. Jen dosti od teh teletualcou so od častne legija, ke je ku ana ta višjih francoskih madaj za zasluge. Ma policija ne gleda neč na madaje... Jen na televižjoni so pole nardili drugi, ke so ostali u službi, še an štrajk. Jen sindakati pošiljajo proteste jen vse sorte. Te rečem, take reči...

— Videš, ke jest zmiri pravem, de s temi šjencjati jen umetniki, de je zmiri križ. Zmiri nekej njurejo, neč jem ni prou jen nikoli se ne moreš na nje neč zanest. Jen prouzaprou: kej delajo kej nucnega? Pišejo nekšne bukve, farbajo tiste šempjaste kuadre, jegrajo, godejo... Delat, delat nej grejo! Be ben vidli pole!

— Ma Mihec, sej so se uani postauli za mir jen za končat vojsko u Alžiri. So rekli, de ne bugat, če jeh poslejo u vojsko. Jen za mir so reščirali prfina pržon jen ani so tudi res nutre. Jest mislem, de be mogli vsi jemet tu koražo za jet rajše u pržon koker u vojsko. Jen uani so dobro teli.

— Jest čem reč, de politika ni za te teletualce jen umetnike. Pej kej je pametno «nečko dezertirat»? Sej so prfina francoski socjalisti jen komunisti rekli, de tisto od dezertiranja, de ne gre. De je treba drgače, de se je treba zment, da je treba delat vkep, de soudatje nej se samo postavejo pruti, de ne be taku zverinsko ravnali sez Alžircami. Kej znajo tisti teletualci, kaku se dela politika! Je treba delat po načrti, ne taku!

— Ja, ja, samo ne znam kej čakajo! Intanto uni ultra nacjonalisti delajo demostracjone za vojsko. Uni dan so u Parizi krčali proti de Goli, zatu ke je po njeh sez Alžirci še predober; jen, se zna, so krčali tudi proti tistmi manifesti. Jen zdej de Gol ne zna kej naredet. Tisti ultrasi čejo, de be delau še bol zgrda, uni pej čejo nej se vojska konča. Uan pej vleče naprej jen ne nardi ne črno ne belo.

— Ja, jen glih tisti manifest je še mankau.

— Mouči, mouči, Mihec, ke ne zastopeš!

Dobro in slabo čtivo pri doraščajoči mladini

Kaj vse bere naš fant?

Na knjižnem trgu je tudi veliko takega branja, ki mladino le zavaja - Ni lahko mladini dopovedati, kaj je prav in kaj napak, toda naloga staršev je, paziti tudi na to

Mogla bi to biti katerakoli družina v mestu, ali na našem podeželju: Starši so na delu, v službi, ali kakorkoli zaposleni s svojimi opravki, otroci pa hodijo v šolo in kažejo zanjo zanimanje. Tudi doma radi pomagajo, tako da ne delajo staršem skrbi. In vendar nekaj ni prav. Posebno sin postaja nekam čuden. Poleg kopice šolskih knjig ima še cel kup drugega čtiva. In stalno tiči v knjigah. Če pa se mu včasih neopazno približamo, nekaj skrije v predal, ali pod kako knjigo. Ko je oče to opazil, se je začel temeljiteje zanimati za sinovo čtivo in na svoje presenečenje opazil, da je med sinovimi knjigami tudi marsikaj takega, kar bi v roke komaj doraščajočega fanta ne spadalo. Je tu kup čudnih in nečednih «fumetov» in tudi takih kriminalk, ki niso za nobeno rabo, še najmanj za 14 ali 15-letnega fanta. Torej s sinom le ni tako, kot je mislil. Sedaj mu je šele postalo jasno, zakaj čepi vedno pri knjigi in odkod določeni izrazi..

In tedaj je oče skušal sinu tako čtivo najprej prepovedati, toda brez uspeha. Vedel je in se tudi prepričal, da je sin tako čtivo od tedaj prebiral skrivaj. Tokrat celo s še večjo naslado. Nato je oče nastopil odločno in doraščajoči sin se mu je uprl, češ da to berejo tudi drugi, tudi njegovi sošolci, za katere bi ne mogel reči, da so v šoli slabi. Kaj se torej dogaja in ali je res tega neprimernega čtiva toliko, da ga požirajo vsi, njegov otrok in tudi drugi?

Dovolj je če se ozremo naokoli in že nam je jasno, da je tega branja ne le veliko, ampak mnogo, mnogo preveč. Celo več kot dobrega branja. Ozrimo se le na kioske, poglejmo malo na neke stojnice ponekod v mestu. Pa tudi v nekaterih knjigarnah se najde kaj takega. Na srečo smemo reči, da takega čtiva v slovenščini malone ni, kar se v slovenščini tiska se izbira po dobrem in pozitivnem kriteriju in med slovenskim čtivom je zares bolj malo šare, še manj pa takega, kar bi ne spadalo v roko odraslega, ali mladega bralca. Toda tu pri nas je neprimernega čtiva v italijanščini kar na izbero. In tu je nevarnost.

Zadeva ni tako enostavna. Poleg tega je tudi vprašanje, kje je meja med dobrim in slabim, med primernim in neprimernim čtivom. Je na knjižnem trgu tudi kaj takega, ki je le navidez slabo in neprimerno. Izhajajo na pr. tudi «fumetti», ki imajo povsem primerno vsebino. Gre sicer za izredno redka, toda vendarle poljudnoznanstvena dela, ki so le na videz podobna drugi neprimerni šari. Tu sta na izbiro dve možnosti: Ali prebrati vsa ta dela in jih tako rekoč «predcenzurirati», ali ubrati drugo pot: s sinom dela «predelati», potem ko jih je ta prebral in tudi iz manj primernega čtiva nekaj izcimiti.

Kako bomo to uredili? Človek, ki ima že svojo formirano kulturo, pa naj gre za šolsko ali avtodidaktično, bo znal tudi brez branja, rekli bi po instinktu, ločiti primerno branje od neprimernega. S svojo prepričljivostjo, ali morda tudi ostrejšim prijemom bo sinu posredoval drugo branje, ki pa ne sme biti nezanimivo in dolgočasno, ker bi ga s tem od branja odbil. Človek pa, ki te kulture nima, in teh je žal pri nas zelo veliko, se bo moral še bolj potruditi in si sinovo branje bolj vzeti k srcu. Če bi mu z lastnimi in z nasveti bolj izobraženih prijateljev ali znancev ne uspelo sina pripraviti do tega, da bi se lotil pozitivnejšega branja, bo to nevarnost skušal vsaj omiliti. Kako?

Od časa do časa bo posvetil sinu kako uro več in se z njim temeljiteje pomenil o vsebini prebranih knjig, pa čeprav gre za razno kavbojsko šaro, ali za kriminalke. In iz tega pogovora bo moral poizvedeti, kako njegov doraščajoči sin posamezne «junake» teh del dojema. Ko smo tako «obdelali» snov, vsebino glavne osebe itd., bomo skušali sinu prikazati, kateri liki so pozitivni, kateri negativni, če drugače ne gre morda kateri «junaki» so simpatični, kateri antipatični, toda ne po kriteriju, ki je v knjigi, pač pa po lastnem pozitivnem kriteriju, tako da se bo sin pri naslednjem branju tega lotil že z nekakim lastnim kriterijem, ki smo mu ga mi posredovali in ne bo knjig požiral takšnih, kakršne se pred njim kažejo, pač pa že z določeno dozo lastne kritičnosti.

Brez dvoma, to ni lahko. Je pa nujno. Če se starši za to ne zmenijo, se jim kaj lahko zgodi, da bo sin še nadalje stalno tičal v knjigi, toda kakšni bodo potem šolski rezultati, in — kar je še važnejše — kakšni šele življenjski rezultati. Gre namreč za dobo, za sinovo starostno dobo, ko se njegov značaj šele formira.

France Magajna: Nepozabljeni izlet na Plitvice

Prekrasno moderno gostišče ob kristalno čistih jezerih

«Koliko mlinov bi lahko tu zgradili...» - Izvrstno prenočevanje - Kako je prijatelj Kralj plačeval za vse...

4.

Na Plitvice smo pripotovali v poznih popoldanskih urah, ko je sonca bilo še zmeraj obilo. Naš bus je obtičal pri nogah lepega hotela in ni hotel nikamor več. Zlezli smo iz njega v topli dan in si olajšano pretegnili ude. Po kratkem razgledovanju okoli sebe, smo vzdihnili «Kaj zdaj? Niti z muziko nas niso sprejeli!» Pa se ni nikomur prav hudo «kadilo» zaradi tega. Krasno, moderno gostišče je stalo na pobočju nad nami, globoko na dnu doline pod nami se je pa lesketalo deset ali dvajset ali trideset hektarov veliko jezerce. Nas moške je sicer veliko bolj mikala točilnica v hotelu, kot pa tisti vlažni ribnik spodaj, toda ko bi se že v prvem hipu predali izkušnjavi, bi prekršili veliki turistični zakonik in nastalo bi splošno ogorčenje. Bi rekle nežne četrtinke: «Ali smo le zato prerajžali polovico civilizirane Evrope, da se ga tu nažlajfamo?» Morali smo kloniti. Polni vdanosti v usodo, smo zdrknili po strmi travnati rebri navzdol.

Jezerce, ki smo ga gledali in tudi potipali, je bilo iz kristalno čistega «ha-dve-oja». Sestavljeno je iz vodika in kisika z malenkostno primesjo kalcija in morda tudi ogljikovega dioksida. Morda vsebuje tudi kaj postrvi, ne vem. Le nekaj samotnih čolnov z veslači smo videli na njem. Stali smo ob njem na malem lesenem pomolu na desnem bregu in ko bi ne bilo pri otipavanju mrzlo, bi nekatere prijela želja, da bi se šli kopat. Rekli so, da je to najnižji del Plitvic in da so vsa ostala jezerca nanizana drugo nad drugim, kakor velikanske mokre stopnice, ki jih nešteti slapovi ločijo med seboj. Zadnje spodnje slapove smo videli že zdaj, druge pa naslednji dan, ko smo nadaljevali svojo pot navzgor. «Oh!» sem vzdihnil, ko sem videl kolikor toliko vse, «koliko prekrasnih mlinov bi lahko tu zgradili!»

Ostali sopotniki so kar naprej otipavali vodo in neka naša korajžna romarica je kar na travnati breg sedla se sezula. Zabredla je po sipinastem produ tako daleč, da ji je voda segla že čez kolena, in vsa vesela je vzklikala, kako da ji to dobro dene. Zdi se mi, da so ji nekateri svetovali, naj kar noter sede, da ji bo še prijetneje, pa ni upoštevala dobrotnih besed. V tem času sem se na skrivnosten način odbil od družbe in odtaval skozi obalno grmičevje proti samotnemu paviljonu, ki sem ga bil že prej opazil in ki je nosil na pročelju lepo slovensko ime «Buffet». Prišedši tja sem splezal po lesenih stopnicah nekam v podstrešje, kjer sem odkril majčken bar z mnogimi mizicami in stoli a nikogar pri njih. Naročil sem zdolgočasenemu točaju za točilno mizo četrtinko belega vina, ki pa je bilo rjavo in me je po okusu spominjalo na vrhniško strojarno usnja. Nič se nisem jezil — vsak toči tisto, kar ima, in mirna Bosna.

Splezal sem po strmini navzgor do ceste pod hotelom, kjer so v sencah dreves počivali naši avtobusi. Niso bili vsi — nekaj jih je ostalo v Zagrebu, nekaj se jih je od tu odbilo nazaj v Slunj, a med temi, ki so ostali, je bila tudi «moja številka pet. Nekateri moji sopotniki so počivali v bližini naših busov, drugi so se pa pomešali med tuje turiste in menda vlekli na ušesa pogovore o svetovni politiki. Jaz sem se pridružil prvim in v bratski slogi z njimi užival senco dreves. Sicer pa je vročina ponehavala in ni bilo hudo niti tistim revmatikom, ki so ostali na soncu.

Ko se je zares stemnilo, smo se zbrali v prostrani avli pred hotelsko pisarno, da izvemo, kje bodo do jutra počivale naše grešne kosti. Ljubezniva ravnateljica notranje uprave busa številka pet je meni in moji boljši petinki celote odkazala prekrasno sobico s komfortom, ki ga seveda nisva niti znala izrabiti in sva se zavoljo tega zjutraj kesala.

Sele zdaj, ko smo postali zares brezskrbni, smo se igravo raztresli sem in tja po lepih vežah ter se končno z določenimi nameni vtihotapili v veliko obednico. Naj nas nihče zato ne obsoja. Od ranega jutra do poznega večera smo spravili pod streho samo tisti golaž na Otočcu. Tistih redkih «suplementov», ki so jih potniki v obliki kupljenih breskev ali sladkega peciva s sočnim emokanjem zaužili, tistih pa res ne smemo sem prišteti. Dejstvo je bilo, da smo na večerjo čakali z dostojno nestrpnostjo. Le malenkostno smo nabijali z žlicami po krožnikih.

Vsem mojim prijateljem je znano, da sem zmeraj prvi med tistimi, ki so «ta zadnji». Tudi ta večer je bilo tako. Gor in dol so tekali mladostni natakarji in se prijazno nasmihali tudi trem ali štirim hkrati, le v bližino naše mize ni hotelo biti nikogar. Poskušal sem prešteti člane našega omizja. Najprej štirje neznanci, ki so pa govorili slovensko kakor ti ali jaz. Potem je bila tu moja žena in jaz. Potem je bil nasproti mene prijatelj Kralj iz Trebč z ženo. S prijateljem Kraljem iz Trebč sva se že v avtobusu pobratila. On se je v vročini pahljal s klobukom in je rekel vsako tretjo minuto: «Puh!», jaz sem si pa le solze otiral in kihnil vsakih pet minut dvakrat. Prijazna Kraljeva ženica je sedela tesno pred mano in ni hotela verjeti, da odvagam pri teži njenega moža s štirimi proti trem. Morda je bila najina teža kriva, da ni bilo natakarja tako dolgo v bližino. Končno smo seveda tudi mi prišli na vrsto in otepali večerjo z občudovanja vrednim apetitom. V tem času sem opazil, da trpi prijatelj Kralj na nudem napadu človekoljublja. Brez prigovarjanja je hotel plačati vse ekstra stroške našega omizja. Tu je bilo namreč nekoliko steklenic piva in vina in kokte, ki so vse vpite po vojni odškodnini. Cudili smo se nekaj časa dobrohotni maniji prijatelja Kralja in razumel sem jo šele, ko mi je njegova ženica zašepetala: «Veste, cel naročaj lir je zamenjal za dinarje. Ne vem, kakšne načrte je guncvet imel! Videti je, da ni šlo vse po njegovih željah in zdaj hoče vse dinarje čim prej zabiti. Ustrezne družbe za ta namen nima, pa si pomaga s tako kakršna je. Ko je opazil, kako znate prazniti kozarce, se je kar navdušil za vas...»

Že med večerjo se je v kotu velike obednice oglasil orkester in začel navijati poskočne. Kmalu je premikanje stolov dokazovalo, da si najmlajša navzoča generacija išči prostor za ples. Mene in Kralja seveda ni bilo med plesalci. kaiti če bi bila, bi se vreme še prej skazilo. Priznati moram celo, da sva jo z ženo kar po kokošje ucvrla spat, ko je bila komaj deseta ura. Ni bilo videti, da bi kdo v dvorani sledil najinemu vzgledu.

(Nadaljevanje jutri)

Mode

Jesen je čas za nego kože in las

Domača sredstva za izpiranje in zaščito kože - Važnost vitaminske kure

Jesen je čas, ko je treba še prav posebno misliti na nego kože, las in sploh na nego naše zunanjosti. Nekaj nasvetov o tej zadevi torej ne bo škodilo.

Če je poletna doba za kožo izredno ugodna saj smo po cele dneve na svežem zraku in soncu, moramo vendarle ugotoviti da sta prav omenjena dva činitelja ki sta koži tako potrebna do neke mere tudi škodljiva. Poletni veter namreč zelo suši kožo, pravtako pa škoduje koži pogosto sončenje.

Nič ni torej čudnega, če se znajdemo na začetku s suho kožo in s še bolj poudarjenimi gubami. Kaj storiti?

Predvsem je treba začeti s temeljitim čiščenjem kože. Enkrat mesečno čiščenje kože v lepotnem salonu bi bilo seveda zelo primerno pa tudi koristno. Toda koliko je med nami takih, ki hodijo v lepotne salone? Mislimo, da zelo malo. Obiskovanje teh salonov, ki je v Ameriki in Angiliji skoraj vsakdanji opravek, je pri nas še precej redek pojav in to v prvi vrsti zaradi visokih stroškov, ki so s tem povezani, največ pa morda zaradi nekakšnega prirojenega nezaupanja češ, kaj pa mi lahko tam pomagajo. Brez dvoma bo to nezaupanje pri marsikateri počasi splahnelo, toda ker smo me zagovornice bolj domačih lepotnih sredstev, bomo našim čitateljicam svetovale takšne lepotne pripomočke, ki jih premore nabaviti prav vsaka.

Če hočemo torej kožo dobro očistiti — in to je pri negi obraza in vratu najvažnejša stvar — potem si zvečer najprej dobro očistimo kožo na primer z navadnim surovim mlekom, ali pa s kakšno dobro mastno kremo. Ko smo s kože odstranili šminko, puder in prah, ki se je tekom dneva nabral. skuhajmo približno liter kamiličnega čaja. Ko je zavrel, naslonimo obraz nad soparo, glavo pa pokrijemo z brisačo tako, da sopara ne bo uhajala. Tako ostanimo približno 10 minut; v tem času so se pori dobro odprli in izločili še preostalo nesnago. Koža je sedaj res čista in pripravljena, da sprejme dobro nočno kremo. Marsikatera si zna takšno kremo sama pripraviti — vsaka pa naj gleda, da bo imela čim več lanolina, ki

Primerno jesensko oblačilo za naše hčerke. Crtasta jopica iz volnenega blaga in pravtako volneno, nagubano krilo

kožo mehča ter jo dobro ščiti.

Takšno soparo lahko ponovimo enkrat tedensko. Drugače pa kožo čistimo zjutraj in zvečer z mastno kremo, ali pa, kot smo že prej rekle s surovim mlekom.

Koža potrebuje seveda tudi vitaminov in jesen je za takšno vitaminsko kuro zelo primerna. Predvsem si privoščimo vsak dan čim več sadja (in grozdje je za lepotno kuro kot nalašč), nekaj sadja pa žrtvujmo za razne sadne «maske», kot pač takšne obkladke imenujemo. Za mastno kožo so na primer pomaranče, paradižniki in tudi limonin sok, suha in normalna koža teh sadežev ne prenese tako dobro, zato ji raje nudimo na primer nastrgano korenje, ali pa grozdni sok. Zelo učinkovite «maske» so tudi maske iz beljaka, ali pa rumenjaka. Prve nam kožo čistijo in nategnejo, maske iz rumenjaka jo pa hranijo ter jo napravijo mehko.

Ne pozabimo seveda, da potrebuje koža hrano tudi podnevi in to še posebno, če se pudramo. Dobra dnevna krema bo zato čisto na mestu. In pri nakupu takšne kreme. Nikar ne štedite. Kupite raje dobro kremo, tudi če je nekoliko dražja, ker vam bo dalj časa trajala in ker vam bo kožo res tudi dobro zaščitila.

Tako kot koža potrebujejo v jeseni posebne nege tudi lasje. Jesen je namreč čas, ko lasje radi izpadajo in marsikatera je bila zaradi tega pojava že večkrat zaskrbljena. Proti izpadanju las ni dovolj, če si še bolj pogosto umivamo glavo — lasje bodo zaradi tega vseeno izpadali. Bolje bo, da si izberemo sredstvo, s katerim bomo lasišče utrdile ter se rešile prhljaja in morebitnih drugih lišajev. Danes so v prodaji že razne vode za lasišče, dobro domače sredstvo pa je izpiranje las v vodi, v kateri smo prekuhale koprive. Lase moramo razen tega zjutraj in zvečer dobro ščetkati in jih pri tem dobro obračajmo na vse strani.

To bi bilo nekaj domačih nasvetov. S tem seveda nismo povedale vsega, kar mora ženska vedeti o svoji negi, toda nekaj osnovnih pravil je pa vendarle v tem povzetih.

HOROSKOP

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Na vidiku je pomemben sestanek gospodarskega značaja. Imate težave s sentimentalnimi zadevami, toda z razumom jih boste rešili.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Resnost v poklicu bo odigrala odločilno vlogo. Ne zapadajte v protislovja. Upoštevajte mnenje vašega življenjskega druga.

DVOJCKA (od 21. 5. do 22. 6.) Ne tvegajte drznih pobud. Mnogo zadovoljstva v družini. Prijeten večer s prijatelji. Občutno zdravstveno izboljšanje.

RAK (od 23. 6. do 22. 7.) Uspehi vaših tekmecev vas ne smejo prevzeti. Ugodno sporočilo gospodarskega značaja. Ne izkazujte ljubosumnja, čeprav vas muči.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Na vidiku potovanje, ki bo vsestransko uspešno. Rešili se boste ambienta, ki vam ne odgovarja. Nova poznanstva.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Dobro pretehtajte nasvete, ki vam jih bodo dali. Zanimiva srečanja. Oživljali boste spomine na vesele ure.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.) Obeta se vam popolni uspeh. Lahko stremite k visokim ciljem. Vaše osvajalne sposobnosti vam bodo zagotovile sentimentalno zmago.

SKORPIJON (od 24. 10. do 22. 11.) Trenutek ni primeren za razkrivanje privatnih zadev. Ugodne okoliščine vam bodo omogočile vstop v novo družbo.

STRELEC (od 23. 11. do 20. 12.) Mirno lahko računate na pomoč prijateljev, če ste v stiski. Ne zvračajte krivde na druge. Prijeten večer z drago osebo.

KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.) Preživljate težke finančne čase. Obup ni na mestu. Za vsako ceno morate zatreti vaš egoizem. Zdravje dobro.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Slabo zdravje vam ne dovoljuje pretirane obremenitve. Če ste umetniške narave, boste našli razvedrilo v klasični literaturi.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Novi problemi se postavljajo pred vas. Potrebovali boste pomoči. Zadostite željam drage osebe. Sreča in zadovoljstvo v družini.

RADIO TELEVIZIJA

Četrtek, 6. oktobra 1960

Radio Trst A

7.00: Koledar; 7.30: Jutranja glasba in koledar 11.45: Vrtiljak, pisani odmevi naših dni; 12.30: Za vsakogar nekaj; 13.30: Iz glasbenih festivalov; 17.20: Pesem in ples; 18.00: Dolhar: «Nekaj o kemoterapiji»; 18.15: V svetu kulture; 18.25: Predhodniki slovenskega samospeva: Linhart, Rihar, Flajšman, Padovec in Vilhar, 19.00: «Katedrala Sv. Justa»; 19.30: Pevci, kitare in ritmi, 20.00: Sport; 20.30: Simfonični koncert orkestra Tržaške Filharmonije.

Trst

12.25: Tretja stran; 14.15: Plošče za naše otroke; 14.55: Carlo Facchori in njegov orkester; 15.45: Italijanski arhiv redkih skladb.

Koper

7.15: Glasba za dobro jutro; 11.00: Otroški kotiček; 11.30: Cajkovski: Suita št. 1; 12.00: Glasba za vas; 13.40: V tempu valčka z orkestrom Roberto Stolza; 14.00. Glasba po željah; 15.10: Zabavna glasba; 15.30: Narodne pesmi in plesi iz raznih krajev; 16.00: Odlomki iz oper; 16.30: Jugoslovanski ljudski plesi; 16.45: Igrajo orkestri Hugo Winterhalter, Georges Jouvin in Adalbert Luczkovsky ter violinist Kritzmar in orkester Kramer; 17.30: Chopin, koncert št. 2 za klavir in orkester; 18.00: Prenos RL; 19.00: Zabavne melodije; 19.30: Prenos RL; 22.15: Petnajst minut z orkestrom Gleen Miller; 22.35: Chopinovi nocturni.

Nacionalni program

6.30: Vremene na italijanskih morjih; 7.00: Jutranja glasba; 9.00: Klasične napolitanske pesmi; 9.30: Jutranji koncert; 11.00: Orkestra Huga Winterharterja in Paula Westona; 11.30: Koncert lahke glasbe; 16.45: Francija v atomski dobi; 18.30. Rondo in francoski plesi XV. stoletja; 20.00: Tangi in slavni valčki; 21.00: Opera Vincenza Bellinija: «Pirat», 23.15: Angelini in njegov orkester.

II. program

9.00: Jutranje melodije; 10.00: Večerajšnje znane pesmi; 11.00: Glasba za vas, ki delate; 14.00: Mali orkestri lahke glasbe; 15.40: Kratek koncert; 16.15: Oskar Petterson pri klavirju; 16.30: Folklorne zanimivosti od Trsta do Cosenze; 17.00: Album pesmi; 17.30: Koncert operne glasbe; 18.30: Glasba v belem in črnem; 20.30: Humoristične novitete: «Halo, kdo strelja?»

III. program

17.00: Godalni kvartet (Haydn, Boccherini, Mozart); 18.00: Spanska kultura; 18.30: Skladbi Giovannija Gabrielli-ja in Domenico Paradisija; 20.00: Vsakovečerni koncert (Weber, Prokofjev); 22.35: Beethoven: 15 variacij s fugo op. 35; 23.20: Spansko-ameriška poezija; 23.30. Poslovilni koncert.

Slovenija

8.05: Nikola Hercigonja: Vu kleti, suita kajkavskih pesmi; 8.55: Radijska šola za višjo stopnjo; 9.25: Veliki zabavni orkestri; 10.10: Od melodije do melodije; 11.30: Oddaja za cicibane; 12.10: Kvintet bratov Avsenik; 12.15: Kmetijski nasveti; 12.25: Zabaven popoldanski spored; 13.30: Popularne skladbe izvaja Mariborski instrumentalni ansambel; 13.50: Melodije za mesto in vas; 14.35: Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.40: Nadaljevalni foto tečaj; 15.45: Nekaj komorne glasba Gabriela Fauréja 16.00: Iz svetovne književnosti; 16.20: Parada plošč; 17.10: Petdeset minut turizma in melodij; 18.00: Iz Donizettijevih oper; 18.30: Sportni tednik; 20.00: Zabavne melodije «Opatija 1960»; 21.15: Trio Oscar Peterson z godali; 21.30: Béla Bartók: Mikrokosmos; 22.15: Mladim plesalcem; 23.10: Nočni koncert.

Ital. televizija

13.00: TV šola; 17.00: TV za otroke; 18.30: Dnevnik; 18.45: Stari in novi šport; 19.00: Lekcija angleščine, 19.30: Stiri korake med note; 20.00: Ozračje XX. stoletja; 20.30: Dnevnik; 21.05: «Campanile sera»; 22.20: Umetnost in znanost; 22.40: Cudesa morja; 23.05: TV dnevnik.

Jug. televizija

Zagreb 9.00: Televizija v šoli, šolska ura. Ljubljana 17.30: Risani film za otroke; 17.40: Družinska oddaja: «Solske halje za otroke»; 18.00: «Ukradene slike», TV film iz serije Interpol; 18.30: Atomska energija II; 19.00: TV Obzornik. Beograd 19.30: TV dnevnik. Zagreb 19.50: Prenos koncerta festivala «Opatija 1960»; 21.30: Propaganda oddaja.

film

Prvi festival študentovskih filmov v Amsterdamu

Pred dnevi se je pričel v Amsterdamu prvi mednarodni festival filmov katerih avtorji so študentje. Sodeluje veliko število predstavnikov iz skoraj vseh dežel, ki v svetu filma nekaj pomenijo. Zal na njem ni prisotnih Jugoslovanov, kar je vsekakor škoda, saj imajo nekaj filmov, ki so že dosegli pomembna mednarodna priznanja, kar velja predvsem za Klopčičev film «Na sončni strani ceste».

Novo pri «Vibi»

Ekipe ljubljanskega podjetja «Viba-film» so v teh dneh končale štiri kratkometražne filme. Prvega z naslovom «Sobota je njegov dan», je režiral Andrej Hieng, scenarij je napisal Saša Vuga, glasbo pa Milan Lindič. Film je prikupna razpoloženjska zgodba o osamljenem matičarju. Jože Pogačnik je posnel film ob stoletnici steklarne v Hrastniku, Jože Bevc zanimiv satirični film «Cesta» po scenariju Mirča Sušmelja, Dušan Povh pa je v «Requiemu» uporabil arhivsko gradivo ter ga spretno povezal z zgodbico o zgodovini ljubljanskega tramvaja. V kratkem bo tudi Mirko Grobler končal svoj najnovejši film «Statistika».

Alessandro Blasetti bo snemal v SZ

Alessandro Blasetti nadaljuje svojo filmsko anketo (v cinemascopu v barvah) o ljubezni v vseh krajih sveta. Te dni je snemal v Rimu na Ul Veneto sceno ko nekateri intelektualci, ki sede v kavarni, prekinejo svoj razgovor, da se obrnejo in občudujejo večno žensko ljubkost. Glavni organizator Luigi De Laurentiis pa je odpotoval v Moskvo, da se s sovjetskimi oblastmi na kulturnem področju domeni glede posnetkov, ki jih bo Blasetti v kratkem napravil v SZ. Producent filma «Jaz ljubim, ti ljubiš» (Univerzalna antologija ljubezni) je Dino De Laurentiis.

Ponudbe Ziki Mitroviču

*Čeprav še ni končal snemanje filma «Signali nad mestom», v produkciji «Jadran-film» ima režiser Žika Mitrovič že vrsto ponudb domačih producentov za realizacijo igranih filmov. Po izjavah režiserja samega je najbolj verjetno, da bo prihodnje leto realiziral film «Solunski atentatorji», za katerega je že sklenil dogovor z «Vardar-filmom». Za film «Signali nad mestom» manjka še ena najtežjih zaključnih scen — eksplozija mosta. Pri snemanju te sc

Goriško-beneški dnevnik

Kaj so nam pokazali zadnji nalivi

V Števerjanu naj občina pripravi in odobri načrt za odtočne jarke

Samo na takšen način bo mogoče ceste obvarovati pred uničevalno silo deževnice

Poslednji nalivi so v števerjanski občini spravili v ospredje eno izmed najvažnejših vprašanj, to je ceste. Voda, ki se je zbirala v potoke in drla po cestah, je napravila na komunikacijah izredno veliko škodo. Ponekod je odnesla ves droban pesek, da je ostal samo debel grušč in polno jarkov, po katerih je promet z vozili zelo otežkočen. To se je zgodilo prejšnji teden, takšne stvari pa se dogajajo vselej, kadar pade skupaj dosti dežja. Radi verjamemo, da imajo takšne in podobne težave vse tiste občine, ki imajo to smolo, da ležijo v hribovitih krajih in ki imajo svoje ceste iz makadama speljane po strmih pobočjih, kjer se po nalivih voda zbira v potoke. Zato je treba toliko vztrajneje poiskati takšno rešitev vprašanja, ki bo obvarovala ceste pred okvarami. Pri tem nimamo v mislih samo asfaltiranje ceste, ki bi bila najprimernejša rešitev (realno gledano je asfaltiranje ceste po Ščednem vsaj za bližnjo dobo utopija), ampak ureditev odtočnih kanalov, ki je mogoča in zaželena tako za občinsko cesto iz Grojne v Števerjan, kakor za cesto v Ščednem.

Občinska uprava bi morala tole vprašanje po našem mnenju rešiti na sledeči način: njeni izvedenci naj pregledajo vse ceste, ki so speljane po strmih pobočjih, in določijo kraje, morda na razdaljo kakih 30 metrov, kjer naj bi na vsaki strani skopali jarke, po katerih bi se voda, ki bi se zbirala v jarkih, odtekala v njive, na travnike itd. Ceste bi morali najprej temeljito popraviti, da bi bile na sredini nekoliko dvignjene, ob straneh pa bi morali skopati globoka jarka, ki se ne bi zamašila že ob prvem nalivu.

Tako izdelan načrt naj občinska uprava razobesi na oglasni deski, da bi vsi občani lahko izrekli svoje mnenje, to se pravi tudi tisti, ki bi na njihove njive speljali odtočne jarke, nakar bi načrt pretresli in odobrili na občinskem svetu.

Cestarji, odnosno delavci, ki jih občina namešča s pomočjo sredstev iz sklada za zimsko pomoč, bi se točno ravnali po tem načrtu in od časa do časa odtočne jarke pregledali in jih popravili, če so nastale okvare. Noben vaščan se ne bi mogel v takšnem primeru pritožiti, da so deževnico speljali na njegovo zemljo, ker je v interesu vseh, da se ceste ohranijo v dobrem stanju.

Dokler takšnega načrta ne bodo napravili, toliko časa pa bo imel vsak vaščan pravico, da zapira jarke, ki so jih skopali za odtekanje vode, čeprav s tem škoduje vsej vasi.

—«»—

Izlet SPD v Čedad in k jezeru Cavazzo

Na nedavni seji odbora Slovenskega planinskega društva v Gorici so sklenili prirediti v nedeljo 16. oktobra enodnevni družinski izlet. v Čedad in jezero Cavazzo. Program je naslednji: odhod iz Gorice, izpred Bratušove kavarne ob 7.30, iz Podgore ob 7.45; v Čedadu si bodo ogledali zgodovinske znamenitosti mesta in muzej; nato bodo nadaljevali pot in se ustavili v Tarčentu; popoldne pa si bodo ogledali jezero Cavazzo v Karniji. Kosilo si bo moral vsakdo priskrbeti sam. Vpisovanja se sprejemajo v kavarni Bratuš.

Cena vožnje: člani 600 lir, nečlani 700 lir.

—«»—

TEMPERATURA VČERAJ

Najvišja temperatura 21,6 stopinje ob 15.50, najnižja 13 stopinj opolnoči. Vlage 88 odstotkov. Včeraj je padlo 16 mm dežja.

Jestvinski boni za oktober

Pričeli so razdeljevati jestvinske bone za oktober potrošnikom iz Gorice, Sovodenj in ostalih krajev pokrajine. Za Gorico in Sovodnje bodo dali potrošnikom 1.5 kg sladkorja na odrezek osebne živilske nakaznice štev. 23, po 170 lir kg, 0.250 kg surove ali 0.200 kg pražene kave na odrezek štev. 24 ter 1 liter semenskega olja. Razdeljevanje se bo zaključilo 31. oktobra. Trgovci na drobno na področju proste cone naj pridejo po bone na začasni sedež trgovinske zbornice v Ulico Roma št. 3.

—«»—

Obvestilo občinskih podjetij

Občinska podjetja sporočajo vsem potrošnikom, ki se poslužujejo plina za segrevanje svojih lokalov, da s 15. oktobrom stopi v veljavo znižana cena za plin. Vsi tisti, ki se nameravajo poslužiti tega popusta, naj se obrnejo na občinska podjetja, kjer bodo sklenili z istimi posebno pogodbo.

10 let samoupravljanja v kolektivu Elektro-Gorica

Po osvoboditvi so na Primorskem elektrificirali okoli 150 vasi

Brez elektrike je samo še 18 oddaljenih majhnih zaselkov - Močno sta se povečali jakost in število transformatorskih postaj

Podjetje za prenos in distribucijo električne energije Elektro - Gorica je eno izmed tistih podjetij, ki so po osvoboditvi dosegla največ uspehov. Tehnična raven prenosnih in distribucijskih naprav je bila na Primorskem po osvoboditvi zelo nizka. Tedaj je bilo na območju Elektro - Gorica komaj 251 km daljnovodov in 578 km omrežja nizke napetosti, zdaj pa je na tem območju 360 km daljnovodov in 865 km omrežja nizke napetosti. Število transformatorskih postaj so povečali od 75 na 134, njihovo jakost pa od 5.250 KVA na 18.300 KVA. Naj omenimo še to, da je bilo po osvoboditvi 149 vasi brez elektrike; sedaj pa je še komaj 18 majhnih oddaljenih zaselkov, ki so močno oddaljeni od virov električne energije. Kljub temu pa bo podjetje napravilo vse mogoče, da bo omrežje razširilo; sodijo, da bo elektrifikacija zaključena leta 1965.

Razen prispevkov, ki so jih zbrali prebivalci in dali občinski odbori za nove elektrifikacije, je vsa dela finansiralo podjetje iz virov elektrogospodarstva Slovenije. Naložbe za letošnjo izpopolnitev omrežja znašajo nad 100 milijonov dinarjev.

Kolektiv Elektro - Gorica se ponaša z vzorno organizacijo med raznimi električnimi podjetji v državi, saj so organizacijo poslovanja sproti prilagajali gospodarskemu razvoju podjetja in novim izkušnjam kolektiva. Celotno podjetje je razdeljeno na pet ekonomskih enot, ki združujejo vse najvažnejše službe.

Svoj jubilej obstoja je kolektiv praznoval v soboto popoldne v novi restavraciji Park hotel v Novi Gorici.

—«»—

V nedeljo otvoritev hiralnice v Gorici

Nedelja, 9. oktobra bo za prebivalce Martinščine na Krasu zelo pomemben dan. Vzhodno - furlanski vodovodni konzorcij (CAFO) je tej njihovi dolgoletni želji ustregel in jim zgradil vodovod.

Prebivalci iz sovodenjske občine in tistih vasi v dobердobski občini, ki še nimajo vodovoda, gledajo z zadovoljstvom na to realizacijo, ki je prvi korak na poti k izvedbi načrta o preskrbi vseh omenjenih vasi s pitno vodo.

Medtem ko dela pri polaganju cevi s Poljan v smeri proti Doberdobu dobro napredujejo, namerava sovodenjska občinska uprava prihodnji teden razpisati dražbo, da bi na njej oddali v zakup gradnjo notranjega omrežja. Prebivalci obeh občin z razumljivo nestrpnostjo spremljajo vsa ta dela in si želijo, da bi jih čimprej dokončali, ker je voda zanje velikega življenjskega pomena.

Poleg tega bodo v nedeljo otvorili v Gorici še dva pomembna gradbena objekta, to je hiralnico v Ločniku in samostojno naselje INA-Casa, ki ga je Ustanova za ljudske hiše (IACP) zgradila med Pevmo in Podgoro na desni strani Soče. Naselje sestoji iz 27 eno ali večnadstropnih zgradb s skupno 119 stanovanji in večjim številom javnih lokalov.

Medtem ko bodo ob prisotnosti ministra za javna dela Zaccagninija vodovod na Martinščini in stanovanjsko naselje v kraju Ponte del Torrione svečano otvorili v dopoldanskih urah, bo uradna otvoritev hiralnice ob 16. uri. Če minister za javna dela zaradi volilne kampanje osebno ne bo prisoten, ga bo nadomeščal novi deželni skrbnik za javna dela dr. Pietro Rivetti.

Goriški župan je povabil časnikarje, naj si hiralnico ogledajo danes popoldne.

Slovensko gledališče iz Trsta

V nedeljo, 9. oktobra ob 16. uri v Prosvetni dvorani v GORICI

premiera

GLASBENA SKRINJICA

Igra v štirih dejanjih

Spisal GEORG KAISER

V nedeljo, 9. oktobra ob 20 v isti dvorani repriza

Nočni pretep med obiskovalci lokala «Lanterna d'oro» na Gradu

Nastal je zaradi tega, ker dr. Buttolo ni dovolil dvema Goričanoma, da bi prisedla k njegovi mizi

V pretepu, ki je nastal včeraj ob treh zjutraj v lokalu «Lanterna d'oro» na Gradu, si je hudo poškodoval desno oko 37-letni dr. Desiderio Buttolo s Korza Italija št. 50, glavo pa 31-letni trgovec Giorgio Visintin iz Ul. Mameli št. 25 iz Gorice. Oba sta v bolnišnici (Visintin pod stražo, ker je bil po Buttolovi izjavi napadalec).

Nekaj po polnoči sta prišla v lokal 30-letni Giuseppe Federico iz Ulice Balilla 11 in Giorgio Visintin. Ker je bilo pri Buttolovi mizi nekaj prostih stolov, je Federico zaprosil, če bi lahko prisedla. Ker ju Buttolo ni hotel blizu se je Federico precej razburil, toda Visintin, ki ni videl razloga za to, ga je pomiril in sta sedla drugam.

Okoli tretje ure, ko so začeli lokal zapirati, se je Federico približal Buttolu in zahteval naj mu pojasni zakaj se je tako obnašal. Ker je že dvignil roke, ga je Visintin odrinil in ju hotel pomiriti. Nastala je zmešnjava, katere ne vedo točneje opisati. Agenture je dr. Buttolo izjavil, da ga je Visintin s pestjo udaril po obrazu, mu razbil očala, obenem pa mu tudi močno poškodoval oko, zaradi česar so ga odpeljali na okulistični oddelek bolnišnice pri Rdeči hiši, kjer so si zdravniki najprej pridržali prognozo, potem pa so izjavili, da bo ozdravel v 15 dneh, če ne bodo nastopile komplikacije. Ko jo je Buttolo dobil po očesu, je zgrabil za steklenico in jo razbil na Visintinovi glavi. Prebil mu je kožo in poškodoval lobanjo, da so ga morali odpeljati v bolnišnico v Ulico Vittorio Veneto, kjer so mu zdravniki izdali prognozo okrevanja v petih dneh. Ko se je steklenica razbila, je delček stekla priletel Federicu v roko in mu ranil palec in kazalec desne roke, tako da so tudi njega morali odpeljati v bolnišnico, kjer so mu nudili prvo pomoč in ga odposlali domov; Federico bo ozdravel v dveh dneh.

Na kraj pretepa so poklicali nočni oddelek kvesture, ki je udeležence zaslišal in odredil Visintinovo aretacijo.

—«»—

Kino v Gorici

CORSO. 16.30: «Pod 10 zastavami», W. Heflin, C. Lauhton.

VITTORIA. 17.30: «Prepovedane mladoletnice», P. Andret, S. Gaumir.

CENTRALE. 17.00: «Meč iz Damaska», D. Hudson, P. Laurie, v barvah.

MODERNO. 17.00: «Kraljeva poveljа».

—«»—

DEŽURNA LEKARNA

Danes je čez dan in ponoči odprta lekarna d'Udine, Ul. Rabatta št. 18, tel. 21-24.

Čitajte in širite

PRIMORSKI DNEVNIK

Obmejni promet v septembru

100.000 prehodov v obeh smereh

Zabeležili so 69.000 prehodov jugoslovanskih in 28.000 prehodov italijanskih državljanov

Na goriškem mejnem sektorju je v mesecu septembru prešlo državno mejo med Italijo in Jugoslavijo na podlagi videmskega sporazuma o obmejnem prometu skupno 98.649 oseb, in sicer 69.911 jugoslovanskih in 28.738 italijanskih lastnikov propustnic. S potnimi listi je na mednarodnem prehodu Rdeča hiša izstopilo 2760, vstopilo pa 2735 italijanskih državljanov ter 2312 in 2584 inozemcev, med katerimi so na prvem mestu Jugoslovani.

V dvolastniškem prometu so zabeležili naslednje prehode: jugoslovanski državljani: 10.903, italijanski državljani pa 3.130 prehodov.

V maloobmejnem prometu so zabeležili z navadnimi propustnicami 56.600 prehodov jugoslovanskih in 25.251 prehodov italijanskih državljanov, s posebnimi propustnicami pa 138 in 332, z izrednimi 11 in 25 prehodov. S tranzitnimi propustnicami je preslo mejo 2.259 jugoslovanskih državljanov.

Števerjanska občinska uprava je pred nekaj dnevi pričela s popravilom ceste po Ščednem, ki je bila v zelo slabem stanju. Stirje delavci, ki so jih namestili s sredstvi, ki jih je občina prejela za zimsko pomoč, so pričeli popravljati cesto od cerkve navzdol.

Poročilo trgovinske zbornice o položaju v avgustu

Povečana potrošnja mesa prodali so manj zelenjave

Več domačih in tujih turistov - Indeks življenjskih stroškov narasel v enem letu za 2,4 odst. - Porast pomorskega in železniškega prometa

Poročali smo, da je izšlo redno mesečno poročilo o gospodarskem položaju, ki ga sestavlja tržaška trgovinska zbornica in tudi objavili nekatere podatke. Sedaj se vračamo k temu poročilu z nekoliko obširnejšim izvlečkom. Poročilo je kot običajno razdeljeno na vrsto poglavij.

PREBIVALSTVO: Avgusta je bilo 309.522 stalno bivajočih prebivalcev v šestih občinah našega področja. V tržaški občini pa je bilo 283.384 stalno bivajočih prebivalcev.

TURIZEM: V tržaški občini so zabeležili 65.244 nočnin italijanskih in 30.163 nočnin tujih turistov. V primerjavi z avgustom 1959 so zabeležili povečanje za 21 odnosno za 10,7 odst.

V prvih osmih mesecih so zabeležili 418.110 nočnin italijanskih (lani 370.355) in 140 tisoč 965 (lani 130.395) nočnin tujih turistov.

TRGOVINA NA DROBNO: Številne razprodaje ob zaključku sezone so prispevale k okrepitvi prodaj, kar zlasti velja za televizorje v zvezi z olimpijskimi igrami.

TRŽIŠČE NEPREMIČNIN: Zabeležili so 286 kupoprodaj nepremičnin v prijavljeni vrednosti 978.626.652 lir, od česar se nanaša 148 kupoprodaj na zemljišča in poslopja v mestu v prijavljeni vrednosti 610 milijonov lir, ostale kupčije pa se nanašajo na nepremičnine v okolici. V prvih osmih mesecih so zabeležili 2.207 kupoprodaj (lani 2.353) v vrednosti 5 milijard 175 milijonov lir (lani 4 milijarde 342 milijonov lir). Iz podatkov je razvidno, da še vedno narašča tako število kot vrednost kupoprodaj nepremičnin, kar govori o nadaljnjem naraščanju gradbene dejavnosti.

ŽIVLJENJSKI STROŠKI: Indeks življenjskih stroškov, ki ga sestavlja občinski statistični urad, je dosegel v avgustu 65,43 (osnova stanje 1938. leta je enako 1) in se je povečal za 0.2 odstotka v primerjavi z julijem ter kar za 2,4 odst. v primerjavi z avgustom lanskega leta.

POTROŠNJA: Avgusta so tržaški kadilci porabili 43.747 kg tobaka in tobačnih izdelkov. V prvih osmih mesecih pa so pokadili 294.359 kg in 2,4 odst. manj kot avgusta lanskega leta, ko so pokadili 301.711 kg.

Potrošnja soli je dosegla avgusta 2.220 stotov in je narasla za 18 odst. v primerjavi z avgustom 1959. V razdobju januar-avgust je dosegla prodaja soli 15.851 stotov in se je povečala za 3,9 odst. v primerjavi z istim razdobjem 1959.

Po podatkih trošarinskega urada tržaške občine je dosegla potrošnja mesa 10.011 stotov in se je povečala za 6 odst. v primerjavi z avgustom lanskega leta. Od januarja do avgusta je dosegla potrošnja mesa 86.045 stotov in narasla kar za 15,9 odst.

Rib, mehkužcev in rakov so Tržačani pojedli avgusta 3.443 stotov, v prvih osmih mesecih pa 23.911 stotov ali 0,7 odst. manj kot v istem lanskoletnem razdobju.

Na tržaško tržnico s sadjem in zelenjavo so avgusta pripeljali 23.386 stotov krompirja in zelenjave ter 30.841 stotov sadja. V razdobju januar-avgust so pripeljali 181 tisoč 741 stotov krompirja in zelenjave (januar-avgust 1959. leta 183.595 stotov) in 151.412 stotov sadja (165.695).

PROMET: Pomorski promet je dosegel avgusta 464.987 ton in je bil za 0,2 odst. višji kot julija ter za 11,6 odst. višji kot lanskega avgusta. V razdobju januar-avgust je pomorski pristaniški promet dosegel 3.500.921 ton in bil za 27,7 odst. višji kot v istem lanskoletnem razdobju.

Železniški promet je dosegel 222.322 ton in je bil za 2,5 odst. nižji kot julija ter za 31,7 odst. višji kot avgusta 1959. V prvih osmih mesecih je železniški promet dosegel 1.760.981 ton in je bil za 45,2 odst. višji kot lani.

Skozi tržaško železniško postajo je potovalo avgusta 86 tisoč 920 potnikov in torej 11,1 odst. več kot avgusta lani. V prvih osmih mesecih je potovalo 517.733 oseb (januar-avgust 1959. leta 455.269 oseb).

—«»—

Huda nesreča pri razkladanju drv

Od 40 do 60 dni se bo moral zdraviti 59-letni Lovrenc Sancin iz Doline 215, ki si je včeraj okrog 17. ure zlomil levo ramo in levo nogo. Sancin je pomagal nekemu svojemu znancu pri razkladanju sena, pa je padel s poltovornika in se tako hudo poškodoval.

***

Na delu pri Selaču se je včeraj ponesrečil 50-letni Mario Radovac iz Ulice Bramante 11. S svojimi delovnimi tovariši je postavljal cementno cev, težko 6 stotov, blizu zadnjega postajališča trolejbusne proge št. 11. Podrl se je podstavek in delavcu je cev zlomila levo ramo. Odpeljali so ga na ortopedski oddelek in se bo moral zdraviti od 40 do 60 dni.

—«»—

Avtomobilist povozil žensko in jo osebno odpeljal v bolnišnico

Na cesti od železniške postaje proti Nabrežini je včeraj okrog poldne 45-letni Angelo Camerini s Trga Libertà 3 povozil z avtomobilom 69-letno Marijo Gabrovec vd. Košuta iz Nabrežine-postaja št. 50. Ženska si je zlomila gleženj leve noge in se bo morala zdraviti 40 dni. Camerini ji je takoj priskočil na pomoč in jo s svojim avtomobilom odpeljal v bolnišnico, kjer so jo sprejeli na ortopedski oddelek.

VPRAŠANJA IN ODGOVORI

Državni prispevek v pokojninski sklad

VPRAŠANJE: *Leta 1952 se je država obvezala, da bo prispevala določeno vsoto v pokojninski sklad državnega zavoda za socialno zavarovanje. Kot sem večkrat bral v časopisih, je država v začetku prispevala svoj delež, nato pa ga je znižala, od česar naj bi bilo tudi odvisno, da so pokojnine še vedno tako nizke. Rad bi vedel, koliko država sploh dolguje v pokojninski sklad.*

ODGOVOR: Točna vsota sedanjega državnega dolga pokojninskemu skladu ni znana. Že od leta 1956 pa se o tem vprašanju zelo pogosto razpravlja. Zakon iz leta 1952 je ustanovil sklad za prilagoditev starostnih in invalidskih pokojnin, v katerega mora prispevati država 15 milijard za zagotovitev minimalnih pokojnin in 25 odstotkov izdatka iz pokojninskega sklada za bodoča finančna leta. 50 odst. morajo prispevati delodajalci, 25 pa delavci in uradniki.

Že takrat so seveda predvidevali, da bodo finančne potrebe pokojninskega sklada za nekaj let rasle bodisi zaradi višanja števila upokojencev bodisi zaradi višanja pokojnin. Zaradi tega so predvidevali, da se bo pač višal tudi državni prispevek. Takrat je bilo to vsem očitno.

V skladu z uveljavljenim zakona je država vplačala 45 milijard in 235 milijonov lir za finančno leto 1952—1953, 55 milijard za leto 1953—1954, 70 milijard za leto 1954—1955. V finančnem letu 1956—1957 bi se moral prispevek zvišati na 85 milijard, katerim je bilo treba dodati še 20 milijard za kritje razlike v letih 1954 in 1955. Takrat pa je minister za državni proračun predlagal, naj se ta prispevek ustali na vsoti 40 milijard, ji osicer zato, da se dosežo varčevalne novesje v državnem proračunu. Pri tem je minister upoštevel to znižanje prispevka s trditvijo, da je bil takrat pokojninski sklad aktiven. Na zahtevo takratnega ministra za delo Vigorellija (socialni PSI) se je vlada obvezala, da bo skrčila svoj prispevek samo za finančno leto 1956—57, kar je minister Vigorelli izjavil v poslanski zbornici in senatu.

Toda naslednje finančno leto 1957—1958 je država kljub vsemu obveznosti vlade prispevala zopet samo 40 milijonov, to je še več kot polovico manj, kot bi morala na podlagi dodeljenega ji odstotka. Zaradi tega je državni delež do pokojninskega sklada znašal na 285 milijonov. Kaj je storila spričo tega vlada? Namesto da bi odredila, da se plača, kar je država dolžna, je letos sklenila, da se prispevek delojemalcev zviša za 1,40 odstotka, prispevek delodajalcev pa 1,90 odstotka. To ukrep je juridično zelo resen in krivičen.

Predvsem krši zakon iz leta 1952, ki je še vedno veljaven, ker ga niso spremenili z nobenim novim zakonom, izglasovanim v parlamentu. Nihče tudi ni proglasil tega zakona za neustavnega. Ni dvoma, da gre v tem primeru za kršenje načela, po katerem so interesi državljanov zaščiteni. Je tudi krivičen, ker je vlada dejansko preklicala dolg in obveznost, ki jo je sprejela skupno z delavci in delodajalci, ter kratkomalo zvrnila vse breme na poslednje. Končno so utrpeli škodo, kajti podlagi večjega odtegljaja za socialne prispevke so se delavci cem mezde znižale. Povečanje prispevka delodajalcev pa gre v škodo potrošnikov, ker bo jejo delodajalci svoj povišani prispevek s tem, da zvišajo cene proizvodom.

Dolžnost vseh, zlasti pa strank in njihovih parlamentarcev je, da se končno odločijo va prisili, da plača, kar je dolžna, tako da se lahko izboljšajo nizke pokojnine. To ne gre za kako neuresničljivo zahtevo, marveč le zato, da se spoštuje zakon. Seveda to še ni dovolj, toda za sedaj bi morali doseči vsaj, da vplača država svoj delež. Poleg tega bi lahko za izboljšanje socialnega zavarovanja vsaj poenotili vse vrste socialnih prispevkov, s čimer bi marsikaj prihranili zlasti v birokratskem pogledu. To pa bi moral biti šele prvi korak k preveljavljenju modernega in popolnega sistema socialne varnosti, in sicer vsaj takšnega, kakršnega so uvedli v Anglij.

Iz koprskega okraja

Zadovoljstvo v Koprščini zaradi vesti o izdelavi avtomobilov v tovarni Tomos

Šolski center za strokovno usposabljanje gostinskih kadrov - Velik razmah motorizacije in preveliko število prometnih nesreč

V Kopru so začeli urejati šolski center za strokovno usposabljanje gostinskih kadrov. Center bo v prostorih hotela Galeb, ki je prešel na redno likvidacijo. Sklep o tem so sprejeli na seji občinskega ljudskega odbora v Kopru na predlog delavskega sveta hotela Galeb in okrajne gostinske zbornice. Formalni akt o ustanovitvi pa bodo sprejeli na prvem jesenkem zasedanju okrajnega ljudskega odbora.

Šolski center bo velikega pomena za razvoj gostinstva v koprskem okraju. Zaradi naraščajočega turističnega prometa namreč iz leta v leto bolj primanjkuje gostinskih delavcev. Obmorska gostinska podjetja so si sicer pomagala z gostinskimi šolami v raznih krajih Slovenije. Toda te šole so preobremenjene in so že lani morale odkloniti 15 vajencev iz koprskega okraja.

Kakšna je potreba po vajencih kaže že dejstvo, da se je za novi šolski center prijavilo 60 vajencev, s čimer je letošnja zmogljivost centra v celoti zasedana.

Vajenci bodo deležni najsodobnejših metod učenja. Iz programa so vrgli vrsto predmetov, ki niso nujno potrebni. Uvedli so nov predmet «gostinstvo», predmet psihologije so zamenjali s predmetoma etike in estetike ter razširili teoretični pouk strežbe, kuharstva in druge za stroko pomembne predmete. Teoretično znanje bodo vajenci sproti uporabljali v praksi, saj bodo stregli rednim gostom ob nadzorstvu strokovnih učiteljev. Končno naj omenimo, da se bodo v šolskem centru izpopolnjevali polkvalificirani in kvalificirani gostinski delavci. Za njih so predvideni večerni tečaji. Gre za to, da bi dobila gostinska podjetja specializirano gostinsko osebje. Po končanih tečajih bodo namreč dobili gostinski delavci nazive «mešalec pijač», «pripravljalec hladnih jedil» in podobno.

***

V Beogradu so podpisali pogodbo o industrijski kooperaciji med tovarno Tomos in francosko tvrdko Citroen. Po tej pogodbi bi Tomos izdeloval nekatere dele avtomobila Citroen, v zameno pa bi dobivala tovarna druge dele Citroena iz Francije. Montažo bi opravljali hkrati v Tomosu in v Franciji.

Za pogodbo je med prebivalstvom koprskega okraja veliko zanimanje, saj pričakujejo, da bo že v kratkem prišlo na trg ekonomično in tudi ne preveč drago vozilo. Žal pa tovarna zaenkrat ne more dati o «špačku» (kakor ga na splošno imenujejo zaradi ne preveč lepe oblike) nobenih konkretnih informacij. Predvsem je potrebno urediti še nekatera devizna in carinska vprašanja, nakar bodo lahko določili ceno. Zelo verjetno pa ne bo bistvenih razlik glede na ceno Fiata 600. Prednost Citroena bo predvsem v tem, ker je trpežnejši in ekonomičnejši, kar zadeva porabe goriva.

Po informacijah, s katerimi razpolagoma, bodo prišle prve manjše količine avtomobilov Tomos Citroena na trg spomladi. Začetna proizvodnja je predvidena za okrog 600 do tisoč vozil letno, pozneje pa seveda predvidevajo povečanje.

Na koncu naj povemo še to, da tovarna že dve leti dela na tem, da bi počasi osvojila lastno proizvodnjo manjšega osebnega avtomobila, ki je tako na domačem kakor na tujih trgih najbolj iskano motorno vozilo. Pogodba s Citroenom je prvi korak v to smer in predstavlja nekako začetno fazo tovarne Tomos pri izdelavi avtomobilov. Zato tudi ne smemo pričakovati, da bi tovarna že v kratkem času prišla z večjimi količinami na trg.

***

Veliko zanimanje prebivalstva Kopra je vzbudila razstava v koprskem gledališču: «Zavarujmo človeka na cesti». Na razstavi je vrsta grafikonov, maket, fotografij in drugega gradiva, ki prikazuje napore pristojnih organov za prometno vzgojo prebivalstva in za odstranitev vzrokov nesreč.

Koprski okraj, zlasti pa koprska obala, nosi nepohvalni rekord glede števila prometnih nesreč. Delno je to tudi razumljivo, saj pride na 20 prebivalcev 1 motorno vozilo, medtem ko je razmerje v republiškem merilu 1:37. Pri tem nismo računali, kako bremene cesti tujski sezonski promet in maloobmejni promet. Število registriranih motornih vozil v koprskem okraju znaša zdaj okrog 5500, ali 250 odstotkov več kot pred štirimi leti, iz leta v leto pa se povečuje tudi število tujih vozil na koprskih cestah.

Kljub vsej povečanosti prometa pa je število prometnih nesreč neopravičljivo visoko. Le malo je namreč nesreč zaradi «tragičnega naključja». V večini primerov gre za nespoštovanje prometnih predpisov tako voznikov kakor tudi pešcev, za vinjenost in za druge vzroke. Statistika govori, da so lani povzročili skoraj tretjini vseh nesreč vinjeni vozniki.

Pristojni organi so na razstavi prikazali, kako veliko skrb posvečajo prometni vzgoji prebivalstva. Tako so priredili samo letos 650 predavanj, ki jih je obiskalo 50 tisoč ljudi, propagandne filme pa si je ogledalo nad 100 tisoč ljudi. O prometni vzgoji pa razpravljajo tudi po šolah, v prometnih krožkih pionirjev itd. Zaostrili so tudi tehnični pregled vozil, saj je v precejšnjih primerih vzrok nesreč slab stanje vozil. Komisija je od 4300 pregledanih zavrnila blizu 800 vozil.

S trgatve v bregih pod Križem

Objavljamo dve sliki s trgatve, ki ju je napravil naš fotoreporter v bregih pod Križem. Na prvi sliki vidimo dekleta, ki trgajo grozdje (in ga seveda tudi zobajo), na drugi pa moške, ki nosijo brente sladkega tovora v kadi na kamionu.

Trgatev je že opravljena in sedaj ne manjka dela v kleteh. Kriški vinogradniki so z letošnjim pridelkom na splošno zadovoljni, čeprav ne bo toliko vina kot ga je bilo lani. Pa tudi od vinogradnika do vinogradnika je mnenje o letošnji letini različno, kajti nekateri bodo pridelali skoraj toliko kot lani, drugi pa komaj polovico.

Če ne bi bilo toliko dežja — pravijo — bi bil pridelek letos odličen. Mošt bo zaradi dežja v zadnjih dneh dozorevanja grozdja nekoliko manj sladek, a tudi v tem primeru ne kaže tega posplošiti. Koliko sladkorja ima mošt, je odvisno tako od sorte trte kot od lege, kjer je trta rasla.

Množičen pretep s tisoč policaji

(Dogodilo se je v Londonu septembra 1960)

LONDON, septembra — Fantastičen prizor ponočnega spopada med več tisoč prebivalci londonske četrti St. Pancras in tisoč policisti je presenetil zakone spoštujoče države otoka. Nihče ne more razumeti, da se je kaj takega lahko pripetilo v Londonu, septembra 1960!

Televizijo so si menda izmislili zato, da zabava civilizirane gledalce s strašnimi, človeškimi in krvavimi upori nekje daleč v Leopoldvillu, Capetownu ali Litlle Rocku in drugod po civiliziranem svetu, kjer ne spoštujejo zakonov in kjer smatrajo upor proti oblasti kot vrline. Toda televizija je tokrat s pravo spretnostjo, grandioznostjo in surovostjo razala cele valove «gentlemanov v modrem», kako s prav nič gentlemanskimi pestmi ali pendreki naskakujejo vreste podanike Njenega veličanstva in jim razbijajo glave.

PADEC BARIKAD PO NEPRIČAKOVANEM NAPADU SCOTLAND YARDA

Vse se je odigralo v enem dnevu. Zgodaj zjutraj v četrtek 22. septembra so močni oddelki policije obkolili dva ločena stanovanjska paviljona, v katerih sta se zabarikadirala Don Cook in Arthur Row že 28. avgusta. Prvi je delavec — nadzornik v tovarni letal, drugi pa avtokar. Oba sta zavrnila odlok občine, da se jima poteče stanovanjska najemnina za 100 odstotkov. Ko je dospel rok za izselitev, sta poslali družini k sorodnikom, sama pa sta se zabarikadirala v stanovanjih s pohištvom in bodečo žico.

Prej sta se oskrbela s hrano za več mesecev in napeljala posebne telefone za alarm. Uživala sta soglasno podporo vseh stanovalcev, ki so postavili posebne straže in si oskrbeli signalne rakete, če bi se pojavili občinski uradniki. Za svojimi barikadami v nadstropjih sta prinašala Cook in Row zboroslovja, zahtevala pogajanja z občino in imela tiskovne konference.

Scotland Yard je potreboval skoro mesec dni za sestavljanje tajnega načrta, kako bi osvojil barikade. Mobilizirali so 400 policistov in določenega jutra krenili v presenečenja polni napad. Natakarja Rowa so presenetili in ga brez «boja» zajeli. Kakor kaže, so se poslužili spretnega «orožja» — podkupovanja. Signalne naprave za alarm so odpovedale in neki spokojenec jih je spustil skozi svoje stanovanje. Prebili zid in Rowu ni preostalo nič drugega, kakor da se s tem spusti po vrvi na ulico.

Bivšega padalca Cooka je bilo teže obvladati. Zunanja straža, ki je zaspala, jih je prezrla, toda neka ženska jih je opazila in takoj potegnila zvonec za alarm pri Don Cooku. To je odgovoril z dovolj gorečim prižigom rakete in v istem trenutku se je že začela »bitka». Skozi vsa okna se je začelo »bombardirati« policije in izvrševalce s premogom, kamenjem in palicami. Žene so zlile več deset litrov olja na naskakovalce. Posebni oddelki pa so medtem že izpodkopali zid in stanovalci so izgubili polovičnika. To jih je še bolj razdražilo, tako da so napadali policijo na ulici.

SPOPAD S KONJENICO

Medtem so prebujeni branilci prve barikade dobili okrepitev. Policija se je v nekem položaju zatekla k zadnjemu «topništvu», ki je bila v tem primeru konjenica. Nastal je pretep, v katerem je bilo poškodovanih tudi nekaj konj. Policija se je v redu umikala, spremljana so jo psovke kakor: «Heil heil!», «Fašisti» in tolažilni pentjev, da bi policaji z vsemi »kupili kolajne».

Razjarjeni stanovalci se nikakor niso pomirili. Začeli so prepevati borbene in patriotične pesmi, skupina žen pa je zapela pesem, ki se tudi sicer le redko sliši — «Internacionalo». Ženske so bile tudi sicer najbolj aktivne. Opoldne so mobilizirale tudi moške, ki so na bližnjih gradbiščih prekinili delo in odhiteli na «mobilizacijski» kraj okoli padlih barikad. Krajevni duhovnik jih je pozval, naj se ne poslužujejo nasilja, vendar pa je moral kmalu umolknili. Govornik za govornikom je napadal «torijevce», ki imajo večino v občinskem odboru. Vse je kazalo, da bodo organizirali protestni pohod pred poslopje občinskega odbora.

Policija je s tem računala in se pripravljala na spopad. Okoli občinskega poslopja je razvrstila v zasedah tisoč policistov z več deset policijskimi furgoni. Okoli 11. ure dopoldne je prispela vojska stanovalcev med prepevanjem; zahtevala je pravico in preklinjala nove najemnine ter torijevce.

Žensk je bilo toliko kakor moških, več deset pa jih je bilo z otroškimi vozički na čelu sprevoda.

BITKA PRI OBČINI

Strnjene vrste policistov so prejele povelje «Ustavite jih!» Skupine «Tomijev» so se zakadile v množico. Enkrat, dvakrat, trikrat... stanovalci pa niso odnehali. V trenutku se je razvila bitka. Približno 4.000 demonstrantov in 1.000 policistov se je začelo neusmiljeno pretepati. Na nov ukaz so policisti potegnili pendreke in začeli udarjati, kogar so dosegli. Iz rezerve so začeli tudi brizgati curke vode. Stanovalci so na to odgovorili s steklenicami, jajci in kamenjem. Avtomobile in avtobuse, ki so se znašli na bojišču, so pretvorili v barikade. Začelo se je tarnanje ranjenih in jok otrok, ki so jih stiskali v obojestranskem vrvenju med občinskim poslopjem in železniško postajo. Ambulantni vozovi so natovarjali ranjence, črni policijski furgoni pa svoje žrtve. Po uri splošnega pretepa je začelo deževati in so se stanovalci umaknili v zavetje. Tako je bitka pojenjala. Policija je ostala na svojih postojankah okoli občinskega poslopja, stanovalci pa so se umaknili v svoje paviljone.

V Londonu ne pomnijo takšnega dne že od «pohoda lačnih» v tridesetih letih.

Naslednjega dne je minister za notranje zadeve privlekel iz arhiva zakon o javnem redu iz leta 1936, ki so ga prvikrat uporabili proti Moslyjevim fašistom, in prepovedal za tri mesece vsakršne procesije «razen verskih» v St. Pancrasu z grožnjo zapora do treh mesecev ali globe 50 funtov.

Tisk in cerkev pojasnjujeta sedaj na klasičen način, da so vsega krivi komunisti, in objavljata seznam knjig, ki so jih našli v zabarikadiranih stanovanjih Cooka in Rowa. Ta dva zopet odgovarjata, da nista prikrivala, da sta komunista in da je bistveno pri vsem tem njuna borba za demokracijo in ogrožene stanovalce.

VLADO TESLIC

Hruščev se je še enkrat sestal z Mac Millanom. Razgovor je bil baje prisrčen

Vedno dlje pod najvišjo goro Evrope

Izvrtana je ena tretjina predora pod Montblancom

Računa se, da bo predor otvorjen v začetku leta 1962 - Delo gre dobro od rok, vendar je potrebna velika previdnost

ŽENEVA, 5. — Tretjina predora pod Montblancom je že prevrtana. Ta vest se nahaja v poročilu, ki ga je objavil center za informacije o tunelu; sedež tega centra je v Ženevi. Poročila navaja, da je globina tunela tako s francoske kot z italijanske strani dosegla dva kilometra. Celotna dolžina predora pa bo 11,600 km.

Bilo je 30. maja, ko je francoski minister za javna dela Robert Buron otvoril začetek vrtanja na francoski strani blizu Chamonixa. Tedaj je bilo na italijanski strani že izvrtanih 600 m od 5,800 km, kolikor je bilo določeno italijanskim delovnim skupinam. Danes so obojni delavci zaposleni na enaki globini pod najvišjo goro Evrope. Ko se bodo obojne skupine srečale, bo dograjen najdaljši cestni predor na svetu.

V Ženevi poudarjajo, da je bilo doslej mogoče tako hitro napredovanje zaradi zadovoljive kakovosti skale. Na francoski strani delajo delavci ves čas v gnajsu, medtem ko imajo na italijanski strani opravka z granitom, kjer je možno naleteti na nenadne fenomene dekompresije, kar terja veliko opreznost.

Več kot 320.000 kub. metrov kamenja so že odvozili na bodoče trase cest, ki bodo vodile k tunelu. Tunel pod Montblancom bo imel 7 m cestišča z dvema pločnikoma po 80 cm. Koristna višina bo znašala 4,80 m. Domnevajo, da bo od l. 1962 — računa se, da bo tunel tedaj odprt za promet — vozilo skozi tunel vsako leto okrog 300.000 vozil.

—«»—

Podzemske eksplozije sredi New Yorka

NEW YORK, 5. — Prav v centru New Yorka je nastalo danes popoldne več podzemskih eksplozij, ki so povzročile vrsto neprilik. Kose cevi in drug material je zagnalo ponekod do petega nadstropja, pri čemer je nastala škoda na samih stavbah, poleg tega, da so se razbile šipe. Razen tega je bil večkrat prekinjen tok, tako da se je ustavila podzemska železnica in mnoga dvigala nebotičnikov so obtičala med enim in drugim nadstropjem. Ker je marsikje uhajal plin, so morali posredovati gasilci, da so preprečili požare.

Tehniki družbe, ki dobavlja plin in električni tok mestu, niso znali pojasniti, kako je moglo priti do eksplozij.

Po poznejših domnevah, je prišlo do eksplozij zaradi tega, ker je baje nekje uhajal plin. Toda tehniki omenjene družbe navajajo, da je malo pred eksplozijami ostala neka električna centrala v isti mestni četrti brez toka. Sedaj se sprašujejo, ali je lahko kaka zveza med obema nezgodama. Policija pa misli, da je bil kak kratek stik vzrok prekinitve toka v elektrarni kakor tudi ognja, ki je potem povzročil eksplozije, ker so plinske cevi položene poleg električnih kablov.

—«»—

Iz korespondence Reynaud-Mussolini

PARIZ, 5. — «V teh dneh, ko je teže delati mir kot vojno, vam jaz predlagam to, kar je težje». Tak je poziv v pismu, ki ga je predsednik francoske vlade Paul Reynaud poslal Mussoliniju 27. aprila 1940. Ta dokument se poleg drugih še neznanih dokumentov nahaja v prvem zvezku «Tajnega arhiva z Wilhelmstrasse», ki bo v prodaji prihodnji mesec. Tako bodo postali znani tajni dokumenti, ki so jih zavezniki zaplenili na nemškem ministrstvu za zunanje zadeve.

«Jaz verujem v demokracijo, vi v fašizem, nadaljuje Reynaud svoje pismo. Toda biti morajo drugi načini izven vojne, da se Italiji razkrije pravi obraz Francije in Franciji obraz Italije... Vaša odkritosrčnost in moja bi morali skušati postaviti most med tradicionalnim režimom, kakršen je naš, in novim režimom, kakršen je vaš».

Tri dni kasneje je Mussolini odgovoril Reynaudu: «Vaša razmotrivanja o odnosih med demokracijo in fašizmom ter o nujnosti evropskega ravnotežja bi potrebovala dolgo diskusijo ki nam je nemogoča».

To zamenjavo pisem je Mussolini sporočil Hitlerju, ki mu je odgovoril ter toplo častital: «Ne vem kolikokrat sem bral in zopet bral vaš odgovor Paulu Reynaudu: vaše besede so v čudovitem nasprotju s cmeravostjo tega francoskega „gentlemana"».

—«»—

Otroci so zboleli za neznano boleznijo

VERONA, 5. — V bolnišnici v Nogari se nahaja nekaj otrok, ki so zboleli zaradi neznanega virusa. Na higienskem inštitutu padovanske univerze je mobilizirano vse osebje, da bi dognalo povzročitelja epidemije.

Jenny Lee, vdova laburističnega voditelja Aneurina Bevana, govori na kongresu laburistične stranke. Kot poročamo na prvi strani, je resolucija vodstva stranke ostala v manjšini

Najnaprednejši del človeštva bi izginil...

Če bi prišlo do novega spopada, ki bi gotovo postal svetoven, bi se prebivalstvo na svetu zmanjšalo za polovico, najbolj napreden del človeštva bi pa izginil. Tako piše v reviji «Mednarodno življenje», ki izhaja v Moskvi, sovjetski armadni general Nikolej Talenski, znan po svojih člankih o možnem poteku morebitne vojne. Talenski obsoja misel, da bi bil spopad opravičen, če bi privedel do konca kapitalizma. Tako stališče je po mnenju avtorja nevarno in nehumano.

3,5 milijona za načrt spomenika Mazziniju

Milanska občina je razpisala natečaj za spomenik Mazziniju; spomenik bo moral biti s podstavkom vred visok osem do devet metrov. Za najboljši načrt spomenika je določena nagrada 2,5 milijona lir, za drugi načrt pa 1 milijon lir. Osnutki morajo biti dokončani do 31. decembra 1960.

Vnukinja Franca Jožefa ne mara Otona

Pred dnevi se je avstrijski podkancler Pittermann ponovno izrekel proti povratku Otona Habsburškega v Avstrijo. Kmalu nato je Pittermann prejel brzojavko, v kateri mu neka ženska izraža toplo soglasnost. «Z občudovanjem in veseljem, je rečeno v brzojavki, sem prebrala vaš govor. Želim vam polnega uspeha v boju za to, da ostane Oton Habsburški daleč od Avstrije. S prisrčnimi pozdravi, Elisabeth Petznek». Ime te ženske samo na sebi še ne bi povedalo nič posebnega, razen da je žena bivšega deželnega podpredsednika Nižje Avstrije. Toda ženska je direktna vnukinja — cesarja Franca Jožefa.

Naiven način pridobivanja denarja

Sto je načinov, kako priti do denarja, poštenih in manj poštenih, Na poštenost pa gotovo nista mislila Mario Casaletti, ki so ga aretirali v Milanu, ter Avstrijec Guenther Rungaldier, ki se še skriva. Ta dva sta aprila meseca ustanovila «agencijo» za lansiranje mladih filmskih igralcev, pravzaprav šele aspirantov za igralce. «Agencijo» sta imenovala z zvenečim imenom «Trans World Artist's». Potem sta v skoraj vseh italijanskih listih objavila oglas, s katerim jima je uspelo, da sta potegnila kakih sto mladih ljudi, ki bi radi postali filmski igralci. Vsi ti so v kratkih presledkih plačali «agenciji» vsak čez 6000 lir. Ker pa iz obljube, da bodo postali v kratkem filmski igralci, nič ni bilo, se je kmalu razumelo, da gre za sleparijo.

Kandidati v Veroni morajo biti zoofili

V Veroni se je poleg drugih volilnih plakatov pojavil še plakat s sledečim besedilom: «Volivci katerekoli stranke! Dajte svoj glas tistim kandidatom, za katere je znano, da so zoofili, kajti samo tisti, ki imajo usmiljenje do živali, so vredni zaupanja volivcev in lahko nudijo jamstvo za resnost, modrost, poštenost, značajnost. Tisti, ki ljubijo živali, imajo živ čut odgovornosti in v njih duši ne more biti čustev neprizadetosti, sebičnosti, pohlepnosti in nikoli pri njih ne bo prevladovalo izkoriščanje in zatiranje. Volivci, volite kandidate zoofile!»

Prireditev, ki postaja že tradicionalna

Parada jugoslovanskih popevk na III. festivalu v Opatiji

Od 500 predloženih skladb je bilo izbranih 20 - Poleg že znanih avtorjev in pevcev se bodo predstavili še novi - «Kričačica» Senka Veletanlič - evropsko odkritje - Bety Jurkovič odslej Zagrebčanka - Že danes v prodaji Jugotonove plošče z vsemi 20 izbranimi pesmimi

V veliki dvorani opatijskega hotela »Kvarner« bodo nocoj ob 19.45 zazveneli prvi zvoki novih jugoslovanskih zabavnih popevk na III. festivalu zabavnih melodij «Opatija 60). Jugoslovanska Radiotelevizija, ki je organizator tega natečaja in festivala in ki bo ves potek trdnevne parade popevk in najboljših jugoslovanskih pevcev tudi v celoti prenašala, je od okrog 500 predloženih skladb odbrala — kot vsako leto — 20 po mnenju strokovne komisije najboljših, ki se bodo danes, jutri in v soboto potegovale za katero od precej visokih denarnih nagrad ene od treh žirij: žirije Jugoslovanske Radiotelevizije (to je uradna žirija), žirije glasbenih kritikov, ki jo je formirala znana zagrebška ilustrirana revija «Globus» in v kateri so po en glasbeni kritik Srbije, Hrvatske in Slovenije ter žirija mesta Opatije. Ob najstrožjih kriterijih ocenjuje nove popevke seveda žirija kritikov, ki je na dosedanjih dveh festivalih le redkokdaj nagradila popevko, ki jo je nagradila tudi katera od ostalih dveh žirij. Tekmovanje popevk bo tudi letos precej hudo, saj se bodo pred občinstvom v dvorani, televizijskimi ekrani in radijskimi sprejemniki zvrstili nekateri že znani avtorji popevk, n. pr. Milutin Vandekar (znan po popevki «Tata kupi mi avto» in drugih) ali mladi Ljubljančan Jože Privšek («Vozi me vlak v daljave» i. dr.) in drugi.

Letošnja III. revija jugoslovanskih popevk prinaša tudi nekaj svežega vetra. Med avtorji popevk se bodo občinstvu prvič predstavili Makedonci, zanimivo pa je še to, da smo zasledili tudi ženskega avtorja, in sicer Marijo Radić. Od pevcev, ki so na opatijskih festivalih takorekoč že «stari asi», bodo letos peli Beograjčani Anica Zubovič, Dušan Jaksič in Krsta Petrović, Zagrebčani Gabi Novak, «mister Morgen» Ivo Robič, Marko Nosovel in Vice Vukov ter Bety Jurkovič (ki se je pred časom čez noč odselila v Zagreb: baje je to šahovsko potezo narekovalo srce in potrdila nenadna poroka!), iz Ljubljane pa Marjana Deržaj in Jelka Cvetežar. Od novih pevcev pa bomo letos v Opatiji prvič slišali Predraga Gojkovića in Djordja Marjanovića (Beograd), Jasno Benedek in Senko Veletanlič iz Zagreba (to je baje evropsko odkritje tipične «urlatorke»). Tako bo z dvema orkestroma, in sicer z Zabavnim orkestrom RTV Beograd pod vodstvom Vojislava Simiča in Ritmo-simfoničnim orkestrom RTV Ljubljana pod vodstvom Bojana Adamiča pelo 14 najboljših jugoslovanskih pevcev.

Med avtorji tekstov pa se letos končno pojavlja tudi ime znane jugoslovanske pesnice Desanke Maksimović. Njena udeležba v zabavnem žanru bo — upajmo! — dala koristno pobudo še drugim pesnikom in odprla vrata v popevko lepim, poetičnim in sodobnim tekstom. In še nekaj: če bežno preletimo nekatere naslove letošnjih popevk («Magistrala», «Tivoli», «Pesem raznašalca mleka», «Raznašalec časopisov» itd.), lahko tudi po tej, vsebinski plati ugotovimo posodobljenje popevk in temeljito odpravo vseh rekvizitov iz ropotarnice «klasične sentimentalnosti in romantike», kot so luna, zvezde, park in cvetoči maj. (Kot da bi se ne bilo mogoče ljubiti tudi sredi bele zime, v kalejdoskopu jesenskih barv ali pa tudi, ko je meglà).

Med dvajsetimi izbranimi popevkami (od 500 predloženih) je kar pet skladb slovenskih avtorjev. Edini Jože Privšek je, naj tako rečemo, poklicni skladatelj zabavne glasbe, ostali (Jože Klemenčič iz Tolmina, Dr. Vladimir Stiasny iz Domžal, Mitja Cerar iz Ljubljane — po poklicu natakar in Vinko Horvat) pa so amaterji in se s skladatelievanjem ne ukvarjajo profesionalno. Največ — relativno — bo torej slovenskih popevk in škoda, da na tem mestu ni mogoče dati prognoze.

Skratka: letošnja *III. Opatija 60* prinaša kup novosti, pa tudi v organizacijskem smislu pomeni prelomnico. Tovarna gramofonskih plošč «Jugoton» bo na prvi dan festivala, t. j. nocoj, že začela s prodajo vseh dvajsetih popevk na longplay ploščah s 33 in 45 obrati, beograjski «Metronom» pa je izdal lične knjižice z natisnjenimi notami in besedili letošnjih novih zabavnih skladb.

Po zadnjih vesteh se bodo festivala udeležili številni predstavniki evropskih radiotelevizijskih centrov ter zastopniki nekaterih znanih evropskih festivalov zabavne glasbe (Sanremo, Montecarlo, Stuttgart itd.). Tudi predstavniki jugoslovanskega in tujega tiska bodo dali s svojo prisotnostjo festivalu pomemben pečat. O poteku festivala bomo še pisali.

—«»— MILI

Pet milijonov nagrade tistemu, ki pripomore da se dragulji vrnejo

MILAN, 5. — Tvrdka Piero in Guido Lunati je razpisala nagrado pet milijonov za tistega, ki bi pripomogel, da dobi tvrdka nazaj vsaj 75 odstotkov 40 milijonov vrednih draguljev, ki so bili ukradeni 13. septembra zjutraj v nekem milanskem hotelu trgovskemu potniku Ettoru Villi.

Danes dopoldne se je eden od naslovnikov tvrdke javil na kvesturi ter sporočil ponudbo petih milijonov. Razen tega je najavil še nagrado 1 milijona za tistega, ki bi mogel dati kako sporočilo, ki bi pripomoglo k identifikaciji tatu. Za to tatvino draguljev se še vedno zanima milanski leteči oddelek.

—«»—

Zaprta bosta do leta 2.025!

CHICAGO, 5. — Sodišče je obsodilo dva mlada črnca na zaporno kazen do leta 2.025 ker sta posilila dve beli ženski v chicaškem parku 26. julija t. l. Obsojena sta bila namreč vsak na 65 let zapora. Krivdo sta priznala. Zločin sta izvršila pred očmi otrok.

Nemški slepar aretiran v Firencah

FIRENCE, 5. — Na postaji v Firencah so davi agenti prijeli nemškega državljana Siemerja Horsta iz Hamburga, ki je bil oblečen v uniformo švedske trgovinske mornarice in se izdajal za kapitana neke švedske ladje. V Assisiju je Horst opeharil načelnika postaje in druge uradnike na postaji, katerim je dejal, da je pustil svojo ladjo v Kopenhagnu v popravilu, sedaj pa je zelo na kratkem z italijansko valuto. Agentje so še ugotovili, da je imel Horst že izgonski list rimske policije in je torej že s tem napravil prekršek, ker se je po poti ustavljal.

—«»—

MANILA, 5. — Deset oseb je utonilo in več jih je izginilo, ko se je prevrnil neki prenatrpan motorni čoln. To se je zgodilo v morju pri Srednjih Filipinih. Število izgubljenih oseb še ni bilo ugotovljeno.

Neodvisna Nigerija je hotela takoj imeti tudi svojo «miss». Med 15 lepimi dekleti te zamorske dežele, ki je pravkar postala neodvisna, je bila izbrana 19-letna Rosemary Ameze. Za nagrado je prejela avtomobil Fiat

V odmoru med snemanjem filma «La ciociara» daje režiser Vittorio De Sica nekaj nasvetov igralki Sofiji Loren

Politični begunci - vlomilska tolpa

PARIZ, 5. — V Parizu so aretirali osem specialistov za tatvine z vlomi. Nevarna tolpa, sestavljena iz madžarskih političnih (!) beguncev, je v roku enega meseca opravila kakih trideset tatvin, pri čemer je naplenila za približno 10 milijonov blaga.

Tehnika teh rokomavhov je bila razmeroma preprosta: ko so določili kako trgovino ali urad, kjer blagajna ni predstavljala kake posebne težave, so dva ali trije zlikovci vdrli v lokal, drugi pa so bili na straži. Večkrat se je zgodilo, da so našli kaj majhno vsoto, toda delo «v seriji» jim je nagomestilo nekatere neuspehe. Saj je samo v noči od 24. do 25. avgusta tolpa «obiskala» pet uradov.

Zlikovce so zasledili, ko so hotelj zamenjati nekaj zlatih novcev. Doslej so našli samo deseti del nakradenega blaga.

—«»—

Predstavniki FLRJ v Turinu

TURIN, 5. — Semkaj je prispel iz Beograda jugoslovanski vladni funkcionar dr. Vlado Murković v spremstvu arh. Branka Bona, člana inštituta za jedrske raziskave v Beogradu, ter ing. Vjenceslava Richterja, ki je zmagal na natečaju za aranžma jugoslovanskega paviljona na Mednarodni razstavi dela. V spremstvu tajnika Mednarodne razstave dela dr. Chiusana so najprej obiskali kompleks razstave «Italia 61» ter se zlasti zanimali za palačo dela.

—«»—

RIM, 5. — Filmska igralka Simone Signoret je danes zvečer odpotovala z letališča Ciampino v Pariz. Pred odhodom je igralka izjavila, da se je nahajala nekaj dni v Rimu zaradi razgovora z ameriškim režiserjem Robertom Aldrichom glede nekega filma, ki ga bodo kmalu začeli snemati v ZDA.

ŠPORT ŠPORT ŠPORT ŠPORT

Nogomet za pokal velesejemskih mest

Inter-Hannover 6:1

Zaradi poškodbe srednjega krilca so Nemci igrali ves drugi polčas z 10 možmi

HANNOVER, 5. — Tudi v povratni tekmi za nogometni pokal velesejemskih mest je enajstorica Interja, ki je tokrat gostovala v Nemčiji, premagala svojega nasprotnika s precejšnjo razliko golov. V prvi tekmi so igralci Interja premagali doma moštvo Hannovra z 8:2, danes pa so jih na njihovem igrišču odpravili s 6:1.

Tekmi je prisostvovalo 10 tisoč gledalcev, od katerih je bilo kakih 2.000 Italijanov, ki so zaposleni v tovarnah v bližnji in daljni okolici Hannovra.

Domačini so hoteli že v prvih minutah igre presenetiti Italijane in jih zmesti, kar se jim je res posrečilo v 3', ko je njihov srednji napadalec dosegel prvi gol dneva. Po začetni fazi so se igralci Interja kaj kmalu znašli in so prevzeli v svoje roke vajeti igre, katere niso več izpustili. Na netočno in predvsem visoko igro Nemcev so Italijani odgovarjali s hitrimi in točnimi prizemskimi predložki. V 28' je Angelillo dosegel izenačenje, 12 minut kasneje pa je Corso povedel svoje moštvo v vodstvo. Tik pred koncem prvega polčasa se je nemški srednji krilec Steinwedel poškodoval in ker si je zlomil nosne kosti, je moral zapustiti igrišče.

V drugem polčasu je bila premoč italijanskega moštva še bolj očitna, kar je posebno občutil vratar Hannovra, ki je moral pobrati iz lastne mreže nič manj kot štiri žoge. Tretji gol za Inter je dosegel v 9' Lindskog, četrtega je zabil v 30' Bicchierai, petega je z avtogolom zakrivil v 33' nemški bek Wiezorek, zadnjo žogo pa je poslal v mrežo domačinov v 41' Firmani.

Italijani so si zmago zaslužili, vendar je treba domačinom priznati olajševalno okolnost, da so morali skoraj ves drugi polčas tekme igrati z 10 igralci.

Inter je nastopil v sledeči postavi: Buffon; Gatti, Bicchierai; Invernizzi, Guarnieri, Masiero; Bicicli, Firmani, Angelillo, Lindskog in Corso.

—«»—

PROTI DISKVALIFIKACIJI

Pritožba Sekularca in Crvene zvezde

BEOGRAD, 5. — Crvena zvezda je danes vložila pritožbo proti odloku disciplinskega razsodišča zaradi kaznovanja Sekularca z 18-mesečno prepovedjo igranja. Vodstvo beograjskega nogometnega kluba smatra, da je odlok disciplinskega razsodišča nepravilen in neutemeljen in trdi, da so bili člani sodišča netočno obveščeni o stvarnem položaju, zaradi česar so napačno aplicirali predpise disciplinskega pravilnika. Ob koncu svoje vloge zahteva vodstvo Crvene zvezde oprostitev Sekularca

Tudi kaznovani igralec je vložil pritožbo s pripombo, da je netočna trditev, da je namerno zlomil nogo igralcu Sarajeva Djemidjiču. Do nezgode, trdi Sekularac, je prišlo zgolj po nesrečnem naključju brez njegove krivde.

—«»—

Za nedeljsko tekmo z Madžarsko

Uspešen trening Jugoslovanov

BEOGRAD, 5. — Jugoslovanska nogometna reprezentanca, ki bo v nedeljo odigrala v Budimpešti tekmo z Madžarsko, je imela danes trening tekmo z moštvom beograjske cone Voždovačkim. Tekma se je končala z 10:0. Gole so dosegli: Veselinović 3, Knez in Matuš po 2, Kostić in Galić po 1, 1 pa je bil avtogol.

Jerković je obvestil selektorje državne reprezentance, da zaradi poškodbe ne bo mogel igrati. Isto je sporočil tudi Durković, katerega pa bo še pregledal zvezni zdravnik. Reprezentanca je danes nastopila v sledeči postavi: Soškić (Vidinić); Tomić, Jusufi; Miladinović (Krstič), Zebec, Perušić; Knez, Veselinović, Matuš, Galić in Kostić.

Jugoslovani bodo odpotovali na Madžarsko v četrtek. Postavo, ki bo nastopila v nedeljo, bodo sestavili sele po treningu, ki ga bo reprezentanca imela v Budimpešti.

NOGOMET

RIM, 5. — Nogometno tekmo Jugoslavija B - Madžarska B, ki bo v nedeljo v Osijeku, bo sodil mednarodni sodnik Giuseppe Adami iz Rima.

HOKEJ NA KOTALKAH

LIZBONA, 5. — V prvem dnevu evropskega prvenstva v hokeju na kotalkah za juniorje so dosegli sledeče rezultate: Španija - Holandska 2:1; Nemčija - Belgija 2:1; Portugalska - Francija 6:0.

Od 23. oktobra dalje košarkarsko prvenstvo

Gavagnin hoče iz Trsta ker mu Ignis ponuja milijone

Ginnastica Triestina v slabem finančnem položaju

RIM, 1. — Italijanska košarkarska zveza je že določila točen razpored državnega prvenstva prve lige za moške ekipe. Prvenstvo se bo začelo 23. oktobra. Vse tekme se bodo začenjale ob 17.30. Prvenstvo bodo prekinili od 25. decembra pa do 8. januarja in sicer skupno za tri nedelje.

V tej ligi bo nastopala tudi petorica društva Ginnastica Triestina. To društvo je že delj časa v finančnih težavah in se resno bori za obstoj. Lani so igralci Ginnastice igrali pod imenom Stock, sedaj pa je tovarna odpovedala denarno pomoč in košarkarjem ne preostane drugega kot da nastopajo pod starim imenom.

Finančnim težavam so se sedaj pridružile tudi druge tehnične narave: najboljši igralec Ginnastice Gavagnin hoče zapustiti vrste domače ekipe in se preseliti v Varese, kjer bi v prihodnjem prvenstvu oblekel majico Ignisa in ojačal že tako močno moštvo. Z njegovim odhodom bi Ginnastica izgubila svojega najboljšega moža, zaradi česar bi bil njen obstoj v tej ligi prav gotovo na niti.

Zakaj hoče Gavagnin iz Trsta? Pripomniti je treba, da ima Gavagnin primerno službo v tovarni Stock. Toda v Vareseju mu ponujajo boljšo službo v banki s 100.000 lirami plače mesečno in vrhu tega bi mu dajali enako vsoto kot nagrado za igranje. To pa še ni vse. Za prestop v vrste Ignisa bi mu podarili milijon lir in društvo iz Vareseja je bilo pripravljeno celo priskočiti Ginnastici na pomoč z dvema ali celo tremi milijoni. Ginnastica je seveda te ponudbe odbila v upanju, da bo Gavagnin končno le ostal v vrstah sinje-bele ekipe, toda vse kaže, da nima tega namena, kar je dokazal s tem, da je odpovedal službo v Trstu. Gavagnin hoče iz Trsta zlepa ali zgrda. Če bi mu Ginnastica ne dovolila prestopa v vrste Ignisa, bi se odpovedal igranju za leto dni. Po tem obdobju bi bil ponovno prost in bi lahko igral za Ignis.

Vsekakor lepo spričevalo za «amaterja» Gavagnina, ki seveda hoče obdržati ta «častni» naslov, a hoče v istem času spraviti v žep čimveč denarja in priti do čimbolj donosne službe. Sicer je prav, da igralec skrbi za svojo bodočnost, vendar amaterstvo to prepoveduje in dobro bi bilo, da bi se tudi zveza pobrigala in razčistila ta nezdrav pojav v košarkarskih krogih, kjer močnejša društva s pomočjo denarja «kradejo» revnejšim najboljše igralce.

Spored tekem prvenstva je sledeč:

1. KOLO (23.10.1960)
Libertas (Livorno) - Gira (Bologna), Lazio Migas - Ginnastica Triestina, Simmenthal (Milan) - Libertas (Biella), Lanco (Pesaro) - Stella Azzurra (Rim), Ignis (Varese) - Petrarca (Padova), Virtus (Bologna) - Levissima (Cantù).

2. KOLO (30.10.1960)
Petrarca (Padova) - Virtus (Bologna), Stella Azzurra iz Rima - Ignis (Varese), Libertas (Biella) - Lanco (Pesaro), Ginnastica Triestina-Simmenthal (Milan), Gira (Bologna) - Lazio Migas, Levissima (Cantù) - Libertas (Livorno).

3. KOLO (6.11.1960)
Lazio Migas - Libertas (Livorno), Simmenthal (Milan) - Gira (Bologna), Lanco (Pesaro) - Ginnastica Triestina, Ignis (Varese) - Libertas (Biella), Virtus (Bologna) - Stella Azzurra (Rim), Petrarca (Padova) - Levissima (Cantù).

4. KOLO (13.11.1960)
Stella Azzurra (Rim) - Petrarca (Padova), Libertas iz Bielle - Virtus (Bologna), Ginnastica Triestina - Ignis (Varese), Gira (Bologna) - Lanco (Pesaro), Libertas (Livorno) - Simmenthal (Milan), Levissima (Cantù) - Lazio Migas.

5. KOLO (20.11.1960)
Simmenthal (Milan) - Lazio Migas, Lanco (Pesaro) - Libertas (Livorno), Ignis (Varese) - Gira (Bologna), Virtus (Bologna) - Ginnastica Triestina, Petrarca (Padova) - Libertas (Biella), Stella Azzurra (Rim) - Levissima (Cantù).

6. KOLO (27.11.1960)
Ginnastica Triestina - Petrarca (Padova), Gira (Bologna) - Virtus (Bologna), Libertas (Livorno) - Ignis (Varese), Lagio Migas - Lanco (Pesaro), Levissima (Cantù) - Simmenthal (Milan), Libertas (Biella) - Stella Azzurra iz Rima.

7. KOLO (4.12.1960)
Lanco (Pesaro) - Simmenthal (Milan), Ignis (Varese) - Lazio Migas, Virtus (Bologna) - Libertas (Livorno), Petrarca (Padova) - Gira (Bologna), Stella Azzurra (Rim) - Ginnastica Triestina, Libertas (Biella) - Levissima iz Cantuja.

8. KOLO (8. 12.1960)
Ginnastica Triestina - Libertas (Biella), Gira (Bologna) - Stella Azzurra (Rim), Lazio Migas - Virtus (Bologna), Simmenthal (Milan) - Ignis (Varese), Levissima (Cantù) - Lanco (Pesaro), Libertas (Livorno) - Petrarca (Padova).

9. KOLO (11.12.1960)
Petrarca (Padova) - Lazio Migas, Virtus (Bologna) - Simmenthal (Milan), Stella Azzurra (Rim) - Libertas (Livorno), Libertas (Biella) - Gira (Bologna), Ginnastica Triestina - Levissima (Cantù), Lanco (Pesaro) - Ignis (Varese).

10. KOLO (18.12.1960)
Gira (Bologna) - Ginnastica Triestina, Libertas (Livorno) - Libertas (Biella), Lazio Migas - Stella Azzurra (Rim), Simmenthal (Milan) - Petrarca (Padova), Lanco (Pesaro) - Virtus (Bologna), Ignis (Varese) - Levissima (Cantù).

11. KOLO (15.1.1961)
Petrarca (Padova) - Lanco (Pesaro), Stella Azzurra iz Rima - Simmenthal (Milan), Libertas (Biella) - Lagio Migas, Ginnastica Triestina - Libertas (Livorno), Levissima (Cantù) - Gira (Bologna), Virtus (Bologna) - Ignis (Varese).

VESTI IZ RINGOV

Zmaga Browna

HOUSTON, 5. — Svetovni prvak lahke kategorije Američan Joe Brown je sinoči premagal s k. o. v četrti rundi mehiškega boksarja Raymunda «Battlinga» Torresa. Srečanje, ki ni veljalo za naslov svetovnega prvaka, bi moralo trajati 10 rund.

Torres, ki ima komaj 19 let, je v srečanjih zmagal nič manj kot 34-krat in še tokrat pred določenim časom.

Brown je že v prvi rundi podrl Torresa na tla za 8 sekund. Mehiški boksar se je kasneje opomogel in je v tretji rundi prešel celo v napad, s katerim je spravil 34-letnega svetovnega prvaka v resno zagato. Kazalo je že, da bo Brown okusil poraz, toda po zaslugi rutine se mu je posrečilo ostati na nogah. V naslednji rundi pa je Brown sprožil tako oster napad, da je po 2'24" borbe položil z dvema udarcema Torresa na tla.

Brown bo moral v prihodnjem mesecu devetič braniti svoj naslov proti Ciscu Andradeju v Los Angelesu.

***

MANILA, 5. — Svetovni prvak lahke junior kategorije Filipinec Gabriel «Flash» Elorde ima namen staviti svoj naslov na razpolago v dvoboju z evropskim prvakom peresne kategorije Francozom Lampertijem ali z Italijanom Sergiom Caprarijem. To je danes izjavil prokurator prvaka Lope Sarreal, ki je pripomnil, da bo srečanje v vsakem primeru v Manili. Lope Sarreal je še dodal, da je dobil precej ponudb z Italije, da bi Elorde nastopil proti Campariju.

***

MEXICO CITY, 5. — Eduardo Guerrero je premagal po točkah v 10. rundi Japonca Kenjija Yonekuro.

***

LAS VEGAS, 5. — Američan Ray Pacheco je premagal Mehikanca Jesusa Mirando s t.k.o. v tretji rundi.

Tudi po mnenju revije «Ring Magazin»

Tajlandski boksar najboljši v septembru

V nasprotju z lestvico NBA Johansson na drugem mestu za Listonom

NEW YORK, 5. — Kot National boxing association, tako je tudi revija «Ring Magazine» priznala tajlandskemu boksarju Poneju Kingpetchunaslov najboljšega boksarja meseca.

Čeprav ni bilo v preteklem mesecu odločilnih srečanj, je revija vnesla v lestvice najboljših boksarjev sveta nekaj sprememb.

Lestvice so naslednje:

TEŽKA

Prvak — *Floyd Patterson.*
1. Sonny Liston, 2. Ingemar Johansson, 3. Eddie Machen, 4. Zora Folley, 5. Henry Cooper, 6. Mike Dejohn, 7. Robert Cleroux, 8. Alex Miteff, 9. Dick Richardson, 10. Harold Johnson.

SREDNJETEŽKA

Prvak — *Archie Moore.*
1. Harold Johnson, 2. Eric Schoeppner, 3. Chic Calderwood, 4. Willie Pastrano, 5. Giulio Rinaldi, 6. Doug Jones, 7. Mike Holt, 8. Bobo Olson, 9. Johnny Halafihi, 10. Germinal Ballarin.

SREDNJA

Prvak — *Paul Pender.*
1. Gene Fullmer (prvak NBA), 2. Joey Giardello, 3. Gustav Scholz, 4. Hank Casey, 5. Ray Robinson, 6. Henry Hank, 7. Joey Giambra, 8. Dick Tiger, 9. Don Fullmer, 10. Jesse Smith.

SREDNJELAHKA

Prvak — *Benny Kid Paret.*
1. Luis Rodriguez, 2. Federico Thompson, 3. Denny Moyer, 4. Ralph Dupas, 4. Denny Jordan, 6. Emile Griffith, 7. Duilio Loi (prvak welter junior), 8. Florentino Fernandez, 9. Charley Scott, 10. Sugar Hart.

LAHKA

Prvak — *Joe Brown.*
1. Dave Charnley, 2. Carlos Ortiz, 3. Len Matthews, 4. Carlos Fernandez, 5. Kenny Lane, 6. Flash Elorde (prvak lahke junior), 7. Eddie Perkins, 8. Cisco Andrade, 9. Battling Torres, 10. Paolo Rosi.

PERESNA

Prvak — *Davey Moore.*
1. Gracieux Lamperti, 2. Sugar Ramou, 3. Ricardo Gonzales, 4. Sergio Caprari, 5. Percy Lewis, 6. Rafiu King, 7. Felix Cervantes, 8. Raymondo Nobile, 9. Kazuo Takayama, 10. Auburn Copeland.

PETELINJA
(Brez prvaka).
1. Eder Jofre, 2. Alphonse Halimi, 3. Piero Rollo, 4. Kenji Yonekura, 5. Freddie Gilroy, 6. Ignacio Pina, 7. Jose Medel, 8. Eloy Sanchez, 9. Jose Lopez, 10. Leo Espinosa.

MUŠJA

Prvak — *Pone Kingpetch.*
1. Mimum Ben Ali, 2. Pascual Perez, 3. Sadao Yaoita, 4. Johnny Caldwell, 5. Danny Ursua, 6. Harim Bacallao, 7. Ramon Arias, 8. Edmundo Esparza, 9. Mitsunori Seki, 10. Leo Zulueta.

Najboljši boksarji po mnenju NBA

Pone Kingpetch boksar meseca

Bivši svetovni prvak Johansson šele na četrtem mestu

PROVIDENCE, 5. Svetovnega prvaka mušje kategorije Tajlandca Poneja Kingpetcha so izbrali za najboljšega boksarja v septembru. Ta naslov mu je priznala NBA na podlagi zmage v povratnem srečanju za svetovni naslov nad Argentincem Pascualom Perezom.

Najbolj zanimivo pa je poglavje težke kategorije, kjer je Eddie Machen prišel na tretje mesto lestvice pred Švedom Ingemarjem Johanssonom, ki se mora zadovoljiti s četrtim. V srednjetežki kategoriji pa je Calderwood zaradi zmage nad Pastranom prišel iz četrtega na tretje mesto, medtem ko je Argentinec Perez zdrknil v mušji kategoriji s prvega na peto mesto.

Septembrska lestvica najboljših boksarjev je sledeča:

TEŽKA KATEGORIJA

Prvak — *Floyd Patterson.*
1. Sonny Liston, 2. Eddie Machen, 3. Ingemar Johansson (Švedska), 4. Zora Folley, 5. Henry Cooper (V.B.), 6. Billy Hunter, 7. Alex Miteff (Arg.), 8. Mike Dejohn, 9. Dick Richardson (V.B.), 10. Bob Cleroux (Kanada).

SREDNJELAHKA KAT.

Prvak — *Benny Kid Paret* (Kuba).
1. Luis Rodriguez (Kuba), 2. Federico Thompson (Argentina), 3. Ralph Dupas, 4. Denny Moyer, 5. Emile Griffith, 6. Sugar Hart, 7. Florentino Fernandez, 8. Charley Scott, 9. Don Jordan, 10. Virgil Akins.

DUILIO LOI

SREDNJA KATEGORIJA

Prvak — *Gene Fullmer.*

1. Joey Giardello, 2. Gustav Scholz (Nemč.), 3. Paul Pender, 4. Hank Casey, 5. Henry Hank, 6. Ray Robinson, 7. Joe Giambra (Nigerija), 9. Don Fullmer, 10. Jesse Smith.

SREDNJETEEZKA KAT.

Prvak — *Archie Moore.*

1. Harold Johnson, 2. Eric Schoeppner (Nemč.), 3. Chic Calderwood (V.B.), 4. Willie Pastrano, 5. Doug Jones, 6. Mike Holt (Južna Afrika), 7. Von Clay, 8. Clarence Floyd, 9. Bobo Olson, 10. Freddie Blades.

WELTER JUNIOR KAT.

Prvak — *Duilio Loi* (It.).
1. Carlos Ortiz, 2. Bert Somodio, 3. Willie Towell (J. Afr.), 4. Candy MacFarland.

LAHKA KATEGORIJA

Prvak — *Joe Brown.*
1. Dave Charnley (V.B.), 2. Len Matthews, 3. Eddie Perkins, 4. Kenny Lane, 5. Carlos Hernandez (Ven.), 6. Paolo Rosi (It.), 7. Cisco Andrade, 8. Battling Torres (Meh.), 9. Gene Gresham, 10. Doug Vaillant (Kuba).

LAHKA JUNIOR KAT.

Prvak — *Flash Elorde* (Fil.).
1. Solomon Boysaw, 2. Paul Jorgensen, 3. Eddie Garcia, 4. Ike Chestnut, 5. Giordano Campari (It.), 6. Hiroshi Okawa (Jap.).

PERESNA KATEGORIJA

Prvak — *Davey Moore.*
1. Percy Lewis (Trinidad), 2. Sergio Caprari (It.), 3. Gracieux Lamperti (Fr.), 4. Rafiu King (Nigerija), 5. Pelon Cervantes (Meh.), 6. Sugar Ramos (Kuba), 7. Kazuo Takayama (Jap.), 8. Ricardo Gonzales (Arg.), 9. Harold Gomes, 10. Danny Valdez.

PETELINJA KATEGORIJA
(Brez prvaka).
1. Eder Jofre (Braz.), 2. Eloy Sanchez (Meh.), 3. Alphonse Halimi (Fr.), 4. Freddie Gilroy (Irska), 5. Jose Lopes (Meh.), 6. Piero Rollo (It.), 7. Kenji Rafferty (Škotska), 9. Ignacio Pina (Meh.), 10. Heman Marques.

MUŠJA KATEGORIJA

Prvak — *Pone Kingpetch* (Tajlandija).
1. Sadao Yaoita (Jap.), 2. Johnny Caldwell (Irska), 3. Mimum Ben Ali (Sp.), 4. Edmundo Esparza (Meh.), 5. Pascual Perez (Arg.), 6. Harim Bacallao (Kuba), 7. Mitsunori Seki (Jap.), 8. Risto Lukkonen (Finska), 9. Nacho Escalante (Meh.), 10. Leo Zulueta (Fil.).

Poškodba in diskvalifikacija tarejo Triestino

Namesto izključenega Fortunata-Travain

Cossar bo verjetno zamenjal poškodovanega Larinija

Triestina je še bolj v škripcih kot je bila prejšnjo nedeljo: vzrokov ni malo. Predvsem se ne bo mogla poslužiti Fortunata, ki je bil diskvalificiran za eno nedeljo. Fortunata je namreč sodnik med nedeljsko tekmo z Brescio izključil iz igre in zaradi tega njegova diskvalifikacija trenerja ni mogla niti najmanj presenetiti. Trevisan se je zavaroval in je že določil mladega Travaina, ki naj bi nadomestil Fortunata v nedeljski tekmi v Mantovi.

Ta pa ni edina slaba vest iz vrst tržaškega moštva. Tudi Larini bo moral verjetno ostati doma, ker si je v nedeljo poškodoval nogo tako, da za prihodnjo tekmo ne bo mogel priti v poštev. Tudi zanj je Trevisan našel zamenjavo: v krilski vrsti ga bo namreč nadomestil Cossar.

Med toliko slabimi, vendar tudi dobra vest. Društveni zdravnik dr. Nuciari je danes pregledal beka Triestine Simonija in ugotovil, da je popolnoma okreval. Zato je igralcu dovolil, da sme začeti z rednimi treningi. Kot je znano, si je Simoni dvakrat zlomil nogo, zaradi česar dolgo časa ni mogel na igrišče.

Triestina je kot redno vsak teden nadaljevala s treningi. Danes bo trening tekma, med katero bo Trevisan preizkusil postavo, ki bo morala v nedeljo v Mantovo, kjer jo čaka srečanje s tamkajšnjo enajstorico OZO.

—«»—

BOKS

Zahtevnost Pappa

DUNAJ, 5. — Prokurator madžarskega boksarja Laszla Pappa, Rudolf Pachmann, je izjavil, da se je začel pogajati za srečanje med Madžarom, ki je uradni izzivač za naslov evropskega prvaka v srednji kategoriji, in Andrejem Drillom v Parizu in z Garbellijem v Milanu.

Papp bi se moral srečati že v tem mesecu na Dunaju s Holandcem Van Berkumom, toda organizatorji dvoboja so zaradi zahtev Madžara odpovedali boksarski večer. Papp je namreč zahteval za dvoboj poldrugi milijon lir.

***

TAMPA, 5. — Kubanski boksar srednjelahke kategorije Baby Colon je premagal Američana Georgeja Priceja po točkah v 10 rundah.

Namizni tenis

Našim igralcem prija napadalnost

Grbec in Kovačič že v zadovoljivi formi

Namiznoteniška sezona se je že začela in kmalu bodo tudi srečanja z italijanskimi ekipami. Da ne bi zaostala s pripravami, so se tudi naša društva resno vrgla na delo in v zvezi s tem je bilo tudi prvo meddruštveno srečanje.

Prvi dvoboj je bil v nedeljo v Nabrežini med člani domačega prosvetnega društva in ekipo svetoivanskega Škamperla. Svetoivančani so res zmagali z visokim rezultatom, vendar upamo, da to ne bo potrlo Nabrežince, temveč jih bo še spodbudilo k resnejšim pripravam in sistematičnemu treningu. Brez dvoma se bo njihova igra sčasoma izboljšala, saj razpolagajo z igralci, ki že dobro obvladajo tehniko.

Svetoivančani so danes najmočnejši zlasti po zaslugi Grbca in Kovačiča, ki sta že dosegla zadovoljivo kondicijo. Med nabrežinskim srečanjem je bilo opaziti, da je marsikdo izpopolnil igro in da se vsi razvijajo v izrazito napadalne igralce. Prav zaradi tega lahko upamo, da nam bo ta sezona prinesla marsikatero prijetno presenečenje.

Da se povrnemo k nedeljskemu srečanju naj omenimo, da so za domačine nastopili Stanisa, Antonini in Svetlič, Škamperle pa je poslal v borbo Kovačiča, Grbca in Posego. Igra se je, kot smo že javili v torek, končala s 7:2 v korist Svetoivančanov.

Tehnični rezultati so sledeči:
Stanisa - Posega 2:0
Antonini - Kovačič 0:2
Svetlič - Grbec 1:2
Stanisa - Kovačič 0:2
Antonini - Grbec 0:2
Svetlič - Posega 1:2
Stanisa - Grbec 1:2
Antonini - Posega 2:1
Svetlič - Kovačič 0:2

Gr.

MATEVŽ HACE

53.

KOMISARJEVI ZAPISKI

Druga knjiga

«Če bi bila tu kakšna brigada, pa bi še stala moja hiša»

Bil je lep, sončen jesenski dan, ko sva se ustavila pri Pečolarju na Razboru. Mojster je stal na pragu in držal v roki par novih škornjev. «Za Milenka delam nove škornje,» je vzliknil in nam stresal roko. Prihitele so tudi ženske in iskale med najnižjim spremstvom svoje fante, ki jih pa žal ni bilo. Rdečelična Pečolarica je vzdihovala, da je dolgčas, ker že dalj časa ni bilo na Razboru brigade.

Na Razboru so ženske isti dan v dolgi vrsti žele ajdo, ki je bila tisto leto bolj nizka, a zelo polna. Kruha ne bo zmanjkalo, smo dognali.

«Pomagali bi,» so klicale ženske in nam mahale s srpi. Kurirji so začeli naglo vezati majhne rjave ajdove snope. Ženske so bile mlade, postavne in zagorelih obrazov. Rute so imele zavezane nazaj. Vse so se veselo smejale in kričale druga čez drugo. Visoko dekle je stopilo iz vrste in se tiho pogovarjalo z mojim kurirjem Pircem.

«Poznata se,» je omenil Efenkov kurir.

Žanjice sva obsula s kupom novic o vojnih dogodkih. Potem smo odšli. Za nama so žanjice kričale, da bomo lahko na Razboru natepali ajdove žgance, če bo vojna še trajala.

Onkraj smrek sem se še enkrat ozrl na pisane robce.

Pod noč sva prišla v sedlo blizu Graške gore. Zelo sva se začudila, ko sva zagledala požgano hišo. Vsenaokrog se je vlekel gost smrdeč dim. Na gnilem brunu je sedela starejša ženska in bridko jokala. Zgodaj zjutraj je prišla nemška patrola, zažgala kmetijo in hitro izginila proti Slovenjemu Gradcu.

«Če bi bila tu kakšna brigada, pa bi še stala moja hiša,» je tožila ženska. Z Efenkom sva po žepih pobrala ves denar, kar sva ga imela, in ga dala objokani ženski. Bile so marke, lahko si bo kupila kravo. Midva denarja tako ali tako nisva mogla uporabiti.

Z Efenkom sva spoznala, da bi morala med Javorjem, Razborom, Rdečnikom, Graško goro in Šmiklavžem vedno delovati kaka večja enota. Sedel sem poleg goreče hiše in hitro napisal za cono kratko poročilo o tem dogodku. Ko sva potem lezla proti Šmiklavžu, sem premišljeval o dogodku tega dneva. Na Razboru sem srečal vesele ljudi, veselo, brezskrbno kmečko življenje. Nekaj ur proč pa uničen dom, jok in strah. Toda zaropotalo bo tudi okrog Razbora in spet bo življenje zastalo.

Blizu Šmiklavža smo se zopet ustavili. Posedli smo okrog čedne bele kmečke hiše, ki jo je obdajalo sadno drevje. Starejši kmet s cigaro v ustih nam je ponujal sadjevca in nas radovedno spraševal, kakšna je osvobojena Savinjska. «Gromska strela, kdo bo pa to jesen pobiral davke na Savinjskem? Nemci jih bodo hoteli, vi pa tudi in bo vrag po vaseh.» Hotel je tudi vedeti, če bodo kmetje na Savinjskem zasejali kaj dosti ozimine. «Treba bo obdelati precej polja, da bodo imele brigade kruha.» Vprašal sem ga, če je bil že kdaj občinski odbornik. «Občinski odbornik še nisem bil, vaški mož pa že večkrat in kadar je kakšna krava v vasi težko bolna, me pokličejo. Že trideset let zdravim krave. Slovenj Gradec in Šoštanj sta pa daleč. Krava bi petkrat poginila, preden bi pridihal sem tisti živinozdravnik. Ej no, slabo bi bilo, če kmetje ne bi tudi nekaj znali.» Umolknil je in si zopet prižgal konček viržinke.

Efenko mu je dal dve cigari, ki ju je bil zelo vesel.

Odšla sva naprej po slabi vaški gorski poti.

V svetli noči smo prekoračili cesto Frankolovo-Vojnik. Vodič iz Podlipe nama je kazal pot v gorsko vas Črešnjice. Po poti je godrnjal, kako bi lahko med tem spal. Da bi speljal pogovor drugam, sem ga začel spraševati, kakšno živino ima. Pri tem se je mož razživel in povedal, da ima lepe voliče in koliko krav je zredil. Nato je žalostno nadaljeval, da so mu tudi naše brigade odkupile za bone lepega vola Rjavca in jalovo telico Lisko. «Ha, če bi jaz poveljeval partizanski vojski, bi samo enkrat na teden jedli meso, drugače pa samo krompir, kašo in žgance, ob postnih dneh pa sladke koreninice, pa ne bi nikogar zvijalo. Tako so živeli že moj stari oče, ki so dočakali petindevetdeset let, pa še nikoli niso bili v Celju. Koreninice je treba jesti in biti zvečer ob desetih v postelji. Tako dočakamo starost.» Očanec je krepko udaril s palico po trdi gozdni cesti.

«Kadar je deževno vreme, je v Črešnjicah blato do kolen.»

«Ali ste bili kdaj vojak?» sem ga vprašal.

«Bog nas varuj, vojak pa ne, ker imam zverižene prste na nogah in plosko nogo.»

«Čudno mnenje imate o naši prehrani in vojskovanju,» ga je nagovoril Efenko.

«Moja pamet mi pravi, da bi se podnevi vojskovali, ponoči pa spali. Nihče od teh, ki bodo preživeli vojsko, ne bo dočakal devetdeset let.»

Kmet se je ustavil in pokazal s palico vasico, ki je ždela v rebri pod strmo goro. «Poglejte fantje, tisto so pa Črešnjice. Dobri ljudje so tam. Piti in jesti vam bodo dali. Pa brez zamere, jaz se bom vrnil, ker vem, da moja žena ne spi, ampak kleči pri peči, moli rožni venec in me čaka. Fantje dobro potujte in zapomnite si besede Urha s Podlipe.»

Segel sem v žep in dal možaku tri cigarete. Kar poskočil je od veselja in dvignil roke. «Jaz sem pa mislil, da me boste še vi prosili za čik, zdaj pa mi dajete kar tri cigarete. Da, pravi možje ste!»

Veselo je odšel proti Frankolovem. Kurirji so se pa smejali in zbijali šale na račun očanca, ki je priporočal brigadam sladke koreninice.

«Dobro bi bilo, če bi si jih kdaj privoščila Brkin in Slamič,» je rekel kurir Pirc.

V Črešnjicah smo se ustavili pri hiši, kjer so bila tri vesela dekleta. Mati, močna in široka kmetica, nam je začela takoj kuhati ajdove žgance in dober čaj. Deset terencev je priteklo v hišo.

19. septembra. Na Zgornjih Slemenih sva videla z Efenkom čuden prizor. V neki hiši so plesali terenci, terenke in kurirji. Ko so nas zagledali, so pustili v sobi vino, hrano in nahrbtnike in zbežali, ker so mislili, da prihajajo Nemci. Ko so videli, da smo sedli za bogato oblozeno mizo pa pili in jedli, so se prav boječe vrnili šele čez pol ure. Seveda so potem spet junaško sedli za mizo in začeli govoriti, kaj vse so pretrpeli. Kurir Zbačnik jim je pa dejal: «Nehajte že! Tako ste tekli, da ste celo pozabili dve puški. Kaj bi bilo, če bi začelo poka ti? To bi šele tekli, kajne!»

Kurirji so bili jezni na Zbačnika, ker jih je tako zbodel. Z Efenkom sva odbrala dva, da bosta šla zvečer z nama na goro Rozalijo. Tam smo zvečer preživeli nekaj veselih ur.

Na kmetiji, kjer je bila kurirska postaja, se je zbralo precej deklet in fantov. Veseli kurirji so delali pozno v noč. Zbralo se je tudi precej kmečkih gospodarjev. Govoril sem o našem osvobojenem ozemlju na Štajerskem in Dolenjskem.

Sedeli smo v skednju. Hlevska svetilka je binglijala na dolgi, ozki črni žrdi, ki je bila pritrjena na prečnik trama. Kurirji in kmetje so se prijeli za ramena in tiho zapeli štajersko narodno pesem. Gospodar je prinesel vina in jabolčne pomake. Ženske so spraševale Efenka, kaj pomenijo rumeni trakci na rokavu. Neki kmet je dejal: «Kaj boste hodili ponoči naprej, ko je pa pri nas tako veselo! Pili bi ga celo noč. Saj bo čez mesec ali dva Nemčija propadla. Zato se že vnaprej veselimo, pijmo in se ljubimo!»

«Vaš predlog je lep in vabljiv,» sem mu dejal, «ampak se bo tu in tam včasih težko in hudo, preden se bomo veselili popolnoma brez skrbi. Saj bi tudi mi, ki potujemo iz brigade v brigado, radi vasovali in se veselili, pa nas kliče dolžnost, ki ne pozna usmiljenja.»

Krepko smo si stisnili roke. Kar zavidal sem jim, ko sem opazil, da je kurir v kotu objemal lepo dekle. Efenko se je obregnil: «Salamenski kurirji, ali se morate povsod lizati! Počakajte, kot potrpimo mi.»

Ko smo odhajali z domačimi kurirji v svetli noči po sadovnjaku, se je za nami še oglašala ljubezenska pesem, polna hrepenenja. Blizu železnice so vreščaje letele ptice proti Rogaliji. Zrak je bil hladen.

«Matevž, jesen prihaja! Kaj je ne čutiš?» je šepnil Zbačnik in si zapenjal bluzo. Streslo me je! Na jesen se nisem pripravil. Z jesenjo se bo neopazno pomikala proti nam siva in brezsrčna zima. Zopet bomo stiskali ustnice...

(Nadaljevanje sledi)